

Slovenski dom

Štev. 163.

V Ljubljani, četrtek 21. julija 1938.

Leto III

Politični pomen angleškega kraljevega obiska v Parizu, ki je poglobil vezi med Anglijo in Francijo

Razgovori o Češkoslovaški, o Španiji, o vojaški zvezi med Anglijo in Francijo

Pariz, 21. julija. o. O političnih razgovorih, ki so jih zastopniki Anglije in Francije imeli med obiskom angleške kraljeve dvojice v Parizu, je sredi izšlo naslednje uradno poročilo:

Obisk angleškega kralja Jurija VI. in kraljice Elizabete je nudil angleškemu zunanjemu ministru lordu Halifaxu, franc. ministrskemu predsedniku Daladierju in zunanjemu ministru Bonnetu priložnost, da preučijo mednarodni položaj v celoti, kakor tudi vprašanja, ki zanimajo obe državi še posebej. V teh razgovorih, ki so potekali v duhu medsebojnega zaupanja, s katerim so preželi francosko-angleški odnosi, so ministri poudarjali ponovno svojo skupno voljo, da nadaljujejo z započeto akcijo za pomiritev, ter so ugotovili popolno skladnost stališč, ki so jih določili o priliki obiska francoskih ministrov v Londonu 28. in 29. aprila 1938. To skupno stališče bo ostalo neizpremenjeno.

Pariz, 21. julija. Iz poučenih poluradnih virov poročajo, da so včerajšnji popoldanski razgovori med angleškim zunanjim ministrom ter med francoskim zastopnikom imeli naslednje vsebino:

Neuradna vsebina razgovorov

1. Natančno so proučili položaj Češkoslovaške in čeških Nemcev, razvoj pogajanj med vlado in nemško manjšino ter možnosti za sporazum. Glede tega vprašanja so sklenili, da je treba vprašanje čeških Nemcev končno in veljavno rešiti prej, preden bi se začeli morebitni razgovori med Nemčijo in Anglijo za omejitve oboroževanja in za sporazum, glede česar je Hitler poslal v London svojega pobočnika, stolnika Wiedemanna, tik pred angleškim obiskom v Parizu.

2. Glede Španije so določili, naj Anglija začne s posredovalno akcijo takoj, ko bodo to dovoljevale okoliščine.

3. Sporazum med Anglijo in Italijo ne bodo začeli izvajati prej, preden ne skleneta podobnega sporazuma tudi Francija in Italija.

Diplomatski sprejemi pri dr. Stojadinoviču

Bled, 21. julija. AA. Ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović je včeraj sprejel francoskega poslanika na našem dvoru Brugera, zastopnika španske nacionalistične vlade Garcia del Comina, bana dravske banovine dr. Marka Natlačenca, bana savske banovine dr. Viktorja Ružiča, senatorja in staršino škola Dura Paunkoviča, senatorja Lujja Vojnoviča in zagrebskega župana dr. Teodorja Pečiča.

Priprave za avtonomijo v ČSR

Praga, 21. julija. AA. (ČTK.). Odbor strokovnjakov za zakonodajna vprašanja je zasedal v predsedstvu vlade pod predsedstvom Jaroslava Ceha, ravnatelja političnega oddelka pri predsedstvu vlade. Odbor pripravlja končno besedilo o upravni organizaciji na temelju sklepov političnega ministrskega odbora, posebej pa zadnje seje tega odbora, ki ji je predsedoval predsednik republike dr. Beneš.

Ta odbor je sestavljen iz zastopnikov zakonodajnih oddelkov pri predsedstvu vlade, notranjem ministru, pravosodnem ministru, pri ministrstvu za izenačenje zakonov, prosvetnem ministru, trgovskega in zdravstvenega ministrstva. Odbor je proučil vprašanja pristojnosti in poslovanja bodočih avtonomnih ustanov v okviru pokrajinskih samouprav.

Ministrski predsednik dr. Milan Hodža je sprejel zastopnike madžarske Zedinjene stranke, narodne poslance Szilca, Jaroša, Esterhazija in Korlata. Ta razgovor predsednika vlade z zastopniki madžarske opozicijske stranke je nadaljevanje onih razgovorov, ki jih je dr. Hodža imel z zastopniki posameznih strank in narodnih manjšin v želji, da se vprašanje manjšin čimprej reši. Danes bo dr. Hodža sprejel zastopnike poljske stranke.

Spor med Sovjeti in Japonsko še traja

Berlin, 21. julija. AA. (DNB.). Japonski veleposlanik v Moskvi Šigemicu je obiskal danes komisarija za zunanje zadeve Litvinova ter mu ponovno izrazil zahtevo japonske vlade, da sovjetske čete zapuste oni del obmejnega ozemlja v Mančukuu, na katerem se zdaj muče. Japonski veleposlanik je podal Litvinovu vse gradivo, s katerim razpolaga japonska vlada in ki se nanaša na to kršitev meje. Litvinov je izjavil, da ne gre za kršitev meje, obljubil pa je, da bo ukazal sovjetskim oblastem, da to stvar natančno prouče. Ob tej priliki je Litvinov poudaril še večkrat izraženo sovjetsko tezo, da oni del ozemlja, na katerem so zdaj sovjetske čete, ne pripada državi Mančukuu, pač pa Rusiji. Kakor se je moglo zvedeti, Šigemicu in Litvinov nista prišlo do sporazuma, čeprav je njun razgovor trajal nad eno uro.

Agencija Domej poroča, da je prišlo do pogajanj med zastopniki Japonske in sovjetske Rusije zaradi incidenta na mandžurski meji. Japonski zastopniki, ki so v ponedeljek zvečer odšli v glavni stan poveljstva sovjetskih obmejnih čet, da izročijo predloge Japonske, se še niso vrnili. Zaradi tega obstoji nevarnost, da so sovjetske oblasti japonske parlamentarce zadržale pod Bog zna kakšnim izgovorom.

10 milijonov din poso Ila za preureditev Rogaike Slatine

Ljubljana, 21. julija. Državna hipotekarna banka, glavna podružnica v Ljubljani, je dne 19. julija t. l. izplačala zdraviliški upravi v Rogaiški Slatini za modernizacijo naprav dolgoročno posojilo 10 milijonov dinarjev pod zelo ugodnimi pogoji za 15 let s 7% obrestm.

4. Razgovorili in sporazumeli so se o francosko-angleškem političnem in vojaškem sodelovanju, o možnostih zanj in o oblikah tega sodelovanja v miru in vojni.

5. V primeru spopada med Nemčijo in Francijo, katerega bi utegnilo sprožiti češko vprašanje, bo Anglija Franciji šla na pomoč, kakor so sklenili ob obisku francoskih ministrov v Londonu 29. aprila t. l.

Glavni del razgovorov je veljal češkemu vprašanju. Na njih so pretresali Hitlerjeve predloge, ki jih je prinesel v London stolnik Wiedemann.

Pri razpravi o španskem vprašanju so bili razen Daladiera in Bonnetta navzoči še bivši francoski ministrski predsedniki Chautemps, Herriot in Blum. Vsi so zavzemali enako stališče ter poudarjali potrebo, da se mora španska vojna kon-

čati čimprej. Ugotovili so tudi, da ima za posredovanje v tej vojni potreben moralni ugled samo Anglija in ji ga tudi vsi priznavajo.

Glede francosko-italijanskih pogajanj so ugotovili, da so se ustavila po Mussolinijevem govoru v Genovi in da mora za obnovo pogajanj storiti prvi korak zdej Italija.

Pri razgovorih glede vojaškega sodelovanja med Anglijo in Francijo so se dotaknili tudi francosko-sovjetskega pakta, razglabljal uspešnost in praktični pomen te zveze ter se razgovarjali o morebitni odpovedi pakta po Franciji.

Vsi politični krogi z zadovoljstvom spremljajo razgovore in pravijo, da so potrdili in še poglobili zvezo med Anglijo in Francijo, ki postaja vse bolj zveza na življenje in smrt in to navzlic vsem poskusom od raznih strani, da bi ti državi razdružili.

Slovesnosti na čast angleški vladarski dvojici v Parizu

Pariz, 21. julija. Angleška vladarska dvojica se je včeraj popoldne udeležila vrtno svečanosti združene s koncertom in plesom, katero je priredil predsednik francoske republike Lebrun v parku gradn Bagatelle. Povabljeni najvišji odličniki so se peljali iz Louvra v grad z 10 avtomobili. Vso pot od srede Pariza do Boulogneskega gozda so na obeh straneh stale goste vrste vojaštva, za njimi pa stotisoči navdušenega občinstva, ki je pozdravljalo angleški kraljevski par. Prireditev sama je potekala v najboljšem razpoloženju in je bila sijajno angažirana, tako da je ob prekrasnem vremenu prišla do veljave vsa rokokojska lepota gradu in njegovega slovitega rožnega parka.

Iz gradu sta se kralj in kraljica s spremstvom odpeljala na svoje stanovanje, ob 20 pa je bila slovesna večerja na angleškem poslanstvu, katere se je udeležil tudi predsednik francoske republike Lebrun.

Na banketu so poleg angleške kraljevske dvojice bili še: zunanji ministri lord Halifax in Bonnet, več članov francoske vlade, predsednik senata Jeaneney in predsednik parlamenta Herriot, bivši predsednik republike Millerand, predsednik pariške občine Le Proust, prefekt seinskkega okraja Villey, veliki kanceler reda Legije časti general Molley, načelnik glavnega generalnega štaba general Gamelin, policijski prefekt Langeron in drugi.

Lebrun je s soprogo takoj po banketu odšel v opero, da bi tam sprejel angleško vladarsko dvojico, ki se je udeležila slavnostne predstave, prirejane njima na čast. Angleška vladarska dvojica je ob 22 prišla v opero.

Šibe božje divjajo:

Hud potres je včeraj zajel Grčijo

Atene, 21. julija. Grčijo je v noči od lorka na sredo obiskal silovit potres, najhujši, kar jih poznajo zadnja leta. Ker je potres pretegal veliko prometnih zvez, telefonov in brzojavov in povzročil silovito zmedo, še ni moči dobiti vsaj približno natančnih poročil o škodi, ki jo je prizadejal. Domnevajo, da je ostalo brez strehe najmanj 10.000 ljudi, število smrtnih žrtev pa ni še znano. Kakšen je bil obseg potresa, kažejo naslednje podrobnosti:

V severni Grčiji ter v okolici Halkisa so včeraj jutraj ob 2.25 občutili močan potres, ki je naredil veliko škodo. Mnogo hiš je porušeni. Na kraj potresa se je osebno pripeljal grški minister za socialno politiko Koricis ter nakazal prvo pomoč. V Atenah so preneli 15 ranjenecov. Ob 13.50 se je zvedelo, da število smrtnih žrtev v dveh mestih znaša 17. Kljub silovitemu potresu, ki je trajal 15 sekund, v Atenah ni bilo smrtnih žrtev in tudi ne kake večje tvarne škode. Zdi se, da je izhodišče potresa kakih 45 km oddaljeno od Aten.

Potres so občutili v vsej atenski pokrajini. Središče potresa je v Skalaoponi. Vas Palatija, v kateri stanujejo begunci, je razrušena. Po prvih poročilih je tam tudi več smrtnih žrtev. V bližnjih vaseh se je porušilo tudi več hiš, pri čemer je bilo več ljudi ranjenih. Grška vlada je takoj včeraj jutraj poslala pomožno ekspedicijo v te kraje.

Največ škodo trpe vasi v okolici Oropeze. Vas Alkusi je popolnoma razrušena, a osem vasi, med njimi Palatie, je močno poškodovanih. Kolikor dosedaj vedo, je našlo smrt pod ruševinami 15 oseb, 50 pa jih je hudo ranjenih. V vasi Atenah je

Prosvetni tabor v Radečah pri Zidanem mostu

Vsa katoliška prosvetna društva, odseke in krožke vabimo na tabor, ki bo to nedeljo v našem ljubkem mestecu. Vabimo tudi kolesarje in narodne noše ter jezdec, da se pridružijo našim vrstam, ki bodo vse goste prav lepo sprejele ob prihodu jutranjih vlakov z domačo godbo »Savski val« in konjenico. Program je pester in razveden z letakov. Na predvečer tabora bodo zagoreli po okolici kresovi, vmes pa bodo žebniški fantje streljali. Prosvetni tabor bo obiskal minister dr. Miha Krek, ki bo tudi govoril. Ostali odlični govorniki so naprošeni. Cerkevno slovesnost bo opravil celjski prof. dr. Hanžič. Vse priprave za tabor vodi delavni g. dr. P. Jereb, radeški notar in član banovinskega sveta. Tabor je za vse okrožne odseke in krožke obvezen. Prijavili so se tudi gorenjski fantje. Pridite in poglejte!

Krasno vreme je sredi privabilo ogromno množico ljudi na slavnostno okrašen in razsvetljen trg okoli opere. Reflektorji so neprestano sipali modro svetlobo na opero. Spreved angleške vladarske dvojice se je razvijal med pravim viharjem navdušene množice, ki je stalno vzklikala: »Živio kralj! Živio kraljica!« Kraljica je stopila v opero v spremstvu angleškega veleposlanika. Pred njuno so korakali lakaji s srebrnimi svetilniki. V sprejemni dvorani sta angleško vladarsko dvojico čakala g. Lebrun s soprogo in nato so slavnostni gostje odšli v organizirano ložo, ki je bila vsa v rožah. Godba je tako zaigrala obe himni, nakar se je začela opera »Salambo«, ki jo je najprej dirigiral Rühlmann, nato pa Gobert. Plesne točke sta izvajala gđ. Lorcina in g. Sergej Lilar.

Danes se je angleška kraljeva dvojica pripeljala s posebnim vlakom v Versailles, kjer je bila ob 11 velika vojaška parada. Sprejema in parade se je udeležilo ogromno ljudstva, ki se je s posebnimi vlakmi pripeljalo iz Pariza in vse Francije. Parado so gledali angleški gostje in predsednik republike Lebrun. Zatem so odšli v sloviti versajski grad, nekdanje bivališče francoskih kraljev, kjer bo v tako imenovani »Zrcalni dvorani« (tam je bila podpisana versajška mirovna pogodba) slovesno kosilo za 200 ljudi. Pri kosilu bodo stregli služabniki v zgodovinskih nošah. Na mizi bo srebrnina nekdanjih francoskih kraljev. Popoldne bo v grški kapeli verski koncert s sodelovanjem največjih francoskih umetnikov, nato gledališka predstava na prostem, zvečer pa v Parizu banket, ki ga priredi zunanji minister Bonnet.

Vse svečanosti potekajo v sijaju, kakršnega Pariz ne pozna, in v najlepšem redu.

potres trajal 10 sekund, vendar pa ni povzročil nobene znatne škode.

Potres v atenski pokrajini je popolnoma porušil tudi letnišnico v Orohu. Pri tej priliki je našlo smrt 5 političnih kaznjencev, a 5 jih je hudo ranjenih. 500 kaznjencev je pri tej priliki poskušalo pobegniti, a so jih čuvaji s puškami in samokresi prisilili, da so ostali na mestu. Mislijo, da je med kaznjenci še mnogo več mrtvih. Kolikor je dosedaj znano, je v provinci Atene našlo smrt zaradi potresa 50 ljudi

Slovenski javnosti!

Zadnja velika poveljena reke Mure je izredno težko prizadela prebivalstvo v naših severnih obmejnih krajih ob Muri. Uradno ugotovljena škoda znaša nič manj kot 9 milijonov dinarjev. Travniki, polja in posevki so ponekod popolnoma uničeni, tako da je v nevarnosti preživljanje našega obmejnega prebivalstva, ker letos ne bo imelo žetve; uničeni ali močno oškodovani so tudi nešteti domovi.

Splošni narodni interesi nam narekujejo, da pomagamo našemu obmejnemu prebivalstvu v njegovem obup, ter mu predvsem omogočimo prehrano in obnovo opustošenih domov. Javna sredstva niso zadostna za vse te naloge, ljudstvo samo pa si tudi ne more pomagati.

Prebivalstvu teh krajev, ki stoji na braniku naše severne meje, je treba pokazati, da ima vsa slovenska javnost razumevanje za njegovo trpljenje in da je pripravljena prinesiti za tako izredno težko podporno akcijo, katero organizira naše društvo, tudi primerne in potrebne žrtve; ne gre le za interese enega kraja, ampak cele Slovenije in Jugoslavije, ki potrebuje na svoji meji zavedno ljudstvo, zavedajoč se, da uživa zaslobo vse naše javnosti.

Organizacijo podporne akcije je prevzelo Društvo prijateljev Slovenskih gor. Zato se obrača društvo na vsa slovenska javnost z vladno prošnjo, da prispeva po svojih močeh primeren znesek za podporno akcijo v korist pomurskim poplavlencem. Denar naj se nakaže po čekovni položnici našega društva s pripombo »za poplavlence«. Kdor ni prejel položnice, naj blagovoli izpolniti na pošti bianco-položnico s številko postnočekovnega računa »Društvo prijateljev Slovenskih gor, Ljubljana, št. 16.463.« Nabiralno akcijo je odobrila kraljevska banska uprava dravske banovine, ki bo izvršila razdelitev nabranih zneskov.

Društvo prijateljev Slovenskih gor.

Vesti 21. julija

Sveti oče Pij XI. je včeraj sprejel v svoji polletni prestolnici Castel-Gandolfo madžarskega ministrskega predsednika Imredya in zunanjega ministra Kanya. Odlikoval je oba državnika z velikim križem Pijevga reda.

13. sejo je imel preiskovalni odbor angleških poslancev, ki se bavi z zadevo poslanca Sandysa.

Prvo nemško športno razstavo so začeli včeraj v Breslavi. Zabeležka razstave se je udeležil tudi vrhovni voditelj v. Tschammer und Osten.

Grobice iz časov Aleksandra Velikega so grški starinoslovci našli blizu Soluna. V njih je bilo veliko zlatega in umetno izdelanega nakita.

Grški kralj Jurij II. je včeraj praznoval svoj rojstni dan čisto na tihem, brez posebnih prireditve.

Dveletnico sedanje grške vlade bodo praznovali z velikimi svečanostmi 2. avgusta.

Dvorno žalovanje zaradi smrti romunske kraljice-matere so odredili tudi na angleškem dvoru.

Uvoz žita v Italijo iz tujine je v prvem polletju letos silno padel. Dočim so lani uvozili skoro poldrugi milijon ton pšenice in koruze, je letos v enakem času samo 80.000 ton.

Pogodbo o miru in prijateljstvu sta podpisali južnoameriški državi Bolivija in Paragvaj. S tem je vsaj za nekaj časa poravnana dolgoletni spor, ki je ti državi razdvajal. Pri sporu je šlo za to, kdo bo imel oblast nad pragozno pustnjo Grand Chaco, kjer je veliko petroleja.

Dva sovjetska častnika sta s petimi drugimi političnimi kaznjenci pobegnili iz zaporov GPU ter srečno prišla čez mejo na Poljsko. Od njunih tovarišev je policija na begu dva ustrelila, tri pa spet prijala.

Voditelj portugalskih mladinskih organizacij je dopotoval v Nemčijo, kjer bo gost voditelja nemške mladine Schiracha in se bo seznanil z ustrojem mladinskih organizacij v Nemčiji.

Za priznanje nacionalistične Španije po Franciji si bo prizadeval voditelj francoske ljudske stranke Doriot, ki je zadnje čase potoval po Španiji in se prepričal o tem, kakšen red vlada v nacionalistični državi. Ko se je vrnil, je dal francoskim listom navdušeno izjavo v tem smislu.

Egiptovski vojni minister Hasan Sandri-paša je danes dospel v Pariz, odkoder pojde v London na važne razgovore z angleškimi vojaškimi strokovnjaki.

Predelovanje angleških trgovskih ladij v ladje, ki bodo služile vojni mornarici za pomoč, je veljalo skoro trikrat toliko kakor pa je določal proračun. Za obrambne namene so predelali nekaj velikih parnikov, med njimi »Majestic«.

Mehika je pripravljena obnoviti diplomatske zveze z Anglijo, toda prvi korak za to mora storiti Anglija. Ne bo pa glede prodaje petroleja dovolila Mehiki Angliji nobenih posebnih ugodnosti, marveč bo petrolej ter bencin prodajala vsem demokratičnim in nedemokratičnim državam po istih pogojih. Tako je izjavil predsednik Mehike socialist Cardenas.

Velika pravda proti nemškimi vohunom se bo začela 3. septembra pred poroto v Newyoroku. Pred sodišče pridejo trije nemški mornariški častniki s parnika »Bremenc«, med njimi kapitan Ahrens.

Ob smrti romunske kraljice-matere prinašajo češki listi še vedno osebne članke, v katerih poudarjajo osebnost in delo pokojne kraljice ter njeno prijateljstvo do ČSR. Enako pišejo tudi poljski listi.

V Prago je dopotovala večja skupina francoskih študentov. Ostali bodo na Češkoslovaškem tri mesece kot gostje vlade.

Slavnostne igre v Salzburgu se bodo začele v soboto s predstavo Wagnerjevih »Mojstrov pevcev«. Prireditve bodo letos zelo skrčene, saj manjka večina umetnikov, ki so jim dajali vrednost in sijaj. Med drugimi je sodelovanje pri igrah takoj po zasedbi Avstrije odpovedal sloviti italijanski dirigent Toscanini, ki je hud nasprotnik narodnega socializma.

Madžarski ministrski predsednik Imredy in zunanji minister Kanya odpotujeta jutri na uradni obisk v Rim. Pri rimskih razgovorih bodo govorili o novem položaju v srednji Evropi po nemški zasedbi Avstrije, o izboljšanju razmerja med Madžarsko in Jugoslavijo ter o madžarskem stališču do ČSR.

Na deset mesecev je že so obsodili v Pragi dva delavca, ki sta za literatjevo rojstni dan metala kamenje v okna nemškega poslanstva.

Za dveletnico španske državljanske vojne je predsednik rdeče Španije Azana v svojem govoru rekel, da ne bo priznal nobene vlade v Valenciji, ki bi hotela iz državljanske vojne narediti evropski požar.

Pri poizkusnem poletu se je razbilo letalo romunskega letalca Aleksandra Papanu. Letalec se je pripravil za neprekinjen polet od New Yorka do Bukarešte. Pri pristajanju pa se je letalo začelo v betonsko ograjo in se razbilo. Letalec je k sreči ostal nepoškodovan.

Egiptski ministrski predsednik Mohamed Mahmud paša je danes prišel v London, kjer bo z angleškimi ministri razpravljal o položaju na Sredozemskem morju, o Palestini in o gradnji vojašnice za angleške čete ob Sueškem prekopu.

Prebivalstvo v trumah beži iz kitajske prestolnice Hankova, ker se mestu približujejo japonske čete. Čeprav je maršal Čankajšek objavil, da je v mestu zbranega toliko vojaštva in toliko municije, da bodo Kitajci sovražnikov napad odbili, se prebivalstvo ni dalo pomiriti.

Težko finančno stanje je Japonsko prisililo, da je poleg olimpijade in svetovne razstave odpovedala tudi prireditve kongresa »Veselje in delo, ki bi moral biti čez dve leti v Osaki.

300 milijonov jenov novega papirnatega denarja bo dala v promet japonska narodna banka. Ukrep utemeljujejo s tem, da se je znatno povečal zlati zaklad narodne banke.

Prvi kupec mehiškega petroleja, ki ga prodaja mehiška vlada v lastni režiji, je Nemčija, ki bo del računa plačala s stroji, manjši del pa v denarju.

Načelnik štaba fašistične milice general Russo je iz Kiela odpotoval v Gdansk in Vzhodno Prusijo. Spremlja ga načelnik nemških napadalnih oddelkov Lutze

Vzoren delavec se je poslovil ...

Ob odhodu g. Ivana Rakovca, ravnatelja listov KTD v zaslužni pokoj

Ljubljana, 21. julija.

Tam v tihi in veliki posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne v I. nadstropju je bil večer ob 18. zbran resen, neobčuten zbor ljudi, stari in mladi in sploh vsi nastavljeni velikemu podjetju KTD. Dvorana je bila slavnostno primerno okrašena z zelenimi oledandri. Vsi smo zrl v resnega, v borbi za poštenje in pravico osivelega, kljub visokim letom še vedno prožnega, zdravega in čilnega ravnatelja g. Ivana Rakovca. Po 42 letih zvestega, požrtvovalnega in napornega dela za napredek in procvit podjetja, zlasti listov KTD odhaja g. ravnatelj Ivan Rakovec, ki je bil vsem dober in skrben oče, v zaslužni pokoj. Slovo je bilo ginljivo.

V posvetovalnici so bili zbrani uslužbeni uprave, vsi uredniki »Slovenca« in »Slovenskega doma«, tiskarniški ravnatelj g. Karol Čeč, dalje ravnatelj Jugoslovanske knjigarnice g. Ivan Mesar, ki tudi s svojim dobrim in odkritim prijateljem Rakovcem odhaja v pokoj, dalje ravnatelj knjigovodstva g. Dežman in še mnogi drugi.

Slovo je bilo od obeh priložno in lepo. G. Verderber je prvi spregovoril v imenu uradništva uprave listov, želel mu, da bi svoja leta pokoja mirno preživljal. V imenu uradništva je g. Verderber izročil g. Rakovcu lepa darila, med drugim šopek 42 nageljnov, simbol 42 let dela.

V imenu uredništva »Slovenca« se je poslovil od g. ravnatelja urednik g. Fran Terseglav, ki je 30 let z njim skupno sodeloval pri »Slovenca«. Kot darilo uredništva »Slovenca« in »Slovenskega doma« mu je poklonil kip Zvezdčarja, umetniško delo akademskega kiparja g. Goršeta. V imenu g. Dežmana in g. Mesarja se je od g. Rakovca poslovil dalje ravnatelj tiskarne g. Karol Čeč. V imenu mariborske podružnice je izrekel priložno slovo g. Sekule, poklanjajoč mu kipec Matere božje, v imenu celjske g. Skoberne in v imenu jeseniške podružnice g. Savinskova.

G. ravnatelj Rakovec se je najpristneje zahvaljeval navzočim, vsakemu stiskajoč roko in podarjajoč, da ne more najti pravih besedi za te izraze globokega spoštovanja in tovarištva.

G. ravnatelj Ivan Rakovec je bil 12. avgusta 1870 rojen v Naklem pri Kranju kot sin kmečkih staršev. Po ljudski šoli je obiskoval štiri razrede kranjske gimnazije, ki je bila pozneje za več let ukinjena. Oktobra 1889 je bil sprejet za uradnika v ljubljansko tobačno tovarno, kjer je upravljal vložni zapisnik in ekspedit. Ze zgodaj se je g. ravnatelj udeleževal pri krščansko-socialnih akcijah. Pokojna dr. Iv. Krek in prelat dr. Kalan sta spoznala ravnateljevo zmožnost in sta ga pregovorila, da je 14 dni pred velikim potresom 1. 1895 vstopil v uredništvo »Slovenca«. Od takrat naprej se je g. ravnatelj z vsem srcem in vso gorečnostjo žilavostjo posvetil napredku lista. Preživljal je težke borbe, učkal pa je tudi veselo dneve napredka listov KTD.

Po velikem potresu jeseni, si je ustvaril lasten dom. Poročil je gđ. Marijo Lovkovo iz Cerknice. Vzljubil je domovino svoje zveste soproge. Kot krščanski mož in oče klenega značaja je svoje otroke vzgojil v dobrem krščanskem duhu. Vsi razen dveh so že preskrbljeni.

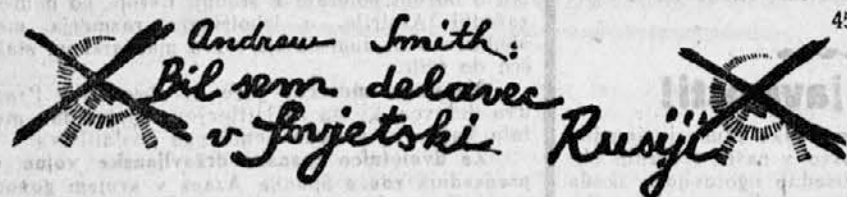
Ne samo podjetju in družini, tudi raznim karitativnim in duhovnim organizacijam je g. ravnatelj posvečal mnogo truda, dela in pozornosti. Od začetka je član Marijine kongregacije in zvest delavec Vincencijeve družbe. Kako se g. ravnatelj srčno nasmehe, ko prejme kak še tako majhen dar za ubogo »Bog plačal« je navadno njegova zahvala.

G. ravnatelj pa je bil v našem ožjem, ljubljanskem življenju markantna osebnost. Trden je

ZSK »Hermes« Motosekcija. Redna seja odbora Motosekcije bo danes ob pol 9 v restavraciji »Sestica«. Ker bo na seji obravnavano blagajniškovo poročilo o dirki itd., naj se vsi gospodje seje gotovo udeležijo. — Tajnik I.

Javno poročilo ob Vodnikovi cesti v šiški namerava mešna občina ukiniti zaradi malenkostne uporabe in koristi. Interesente so vabljene, da podajo svoje premisleke vredne ugovore proti tej nameri najpozneje do 15. avgusta t. l.

Pot do Čadove gostilne na Zgornji Rožnik okrog Šišenskega vrha v Tivoliju je skoraj dokončana in urejena. Uporaba te poti je za vsa navadna in motorna vozila, za kolesarje in za ježo prepovedana. Izvzeti so samo oni vozovi, ki služijo oskrbi posestev na Rožniku in Drenikovem vrhu z dohodom od Čadove gostilne dalje ter vozovi posestnikov parcel, ko se izvaja les in strelja iz gozdov. Prestopki tega razglašajo bodo kaznovani.

Sklep, ki nam ga je povedal Tselman, nas je močno razočaral. Hoteli smo vsekakor obiskati to glasovito pokrajino in pa vseučilišče, na katero je svojetasno hodil Lenin. Zaradi razočaranja, ki smo ga doživeli v Čevokšariju, je ta sklep izrazil razburjenje ugovore in viharne prerakanja na sestanku stranke.

Nazadnje smo Tselmana prisilili, da se je vdal, in izkrcali smo se.

Blizu postajališča je bil velik trg, kjer so kmetje prodajali sadje in zelenjavo. Brž smo ob stojnicah zapazili neštete siromake, ki so pobirali olupke melon, gnil krompir in ničvredno repo, ki so jo prodajali zmetali po tleh. Ti siromaki so vse te odpadke hlastno požirali.

Vodniki so nas silili od tam: »Ne ulegem, moramo naprej,« so nam govorili.

Skušal sem spetoma spregovoriti z enim ali s dvema domačinoma, toda nisem mogel razumeti njunega čudnega tatarskega narečja.

Naglo smo po ozkih, mračnih in umazanih ulicah krenili proti vseučilišču med dvojno ograjo cunjaštih žensk in otrok, ki so nas prosili za kopejke.

Položaj tu se nam je zdel še slabši kakor v Čevokšariju. Izložbe v trgovinah so bile prazne. V nji je

kot hrast in prava gorenjska grča. Srebrnosivi, polni lasje ga delajo častitljivega. Vsakdo ga mora na prvi mah vzljubiti. Ponosna hoda, trden korak izdaja moža — kremenjaka, boreca za krščanska načela in boreca za delo. Glavo pokonci! Vedno bistre in jasne oči gledajo v človeka naravnost! V njih ni nobene potuše, hinavščine in zahrbtnosti!

G. ravnatelj pa je še vedno velik ljubitelj narave, vsako nedeljo ga lahko srečate na tem ali onem vrhu, na Šmarni gori, pri Sv. Katarini, ob gotovih praznikih pa na romarskih potih in drugod. G. ravnatelj koraka po hribih kakor kak mlad pešec.

Mnogo zanimivosti je ohranil g. ravnatelj za sebi! Politična zgodovina pa ne bo mogla iti mimo njega, ne da bi mu posvetila dokaj vrstice za vse njegovo delo.

Bog nam ohrani g. ravnatelja, dobrega in plemenitega očeta!

G. ravnatelj Ivan Mesar

Hkratu z g. ravnateljem Ivanom Rakovcem je vzel slovo od podjetja Jugoslovanske knjigarnice g. ravnatelj Mesar, ki je tudi stopil z večrajšim dnem v zaslužni pokoj. Velikanske so njegove zasluge za razvoj in razvoj Jugoslovanske knjigarnice, ki je nastala iz skromnega podjetja. Razvoj knjigarnice je tesno združen z osebo g. Ivana Mesarja. G. ravnatelj Ivan Mesar je bil rojen dne 24. avgusta 1874 na Jesenicah kot sin priprostitih kmečkih staršev. Ivan je postal že v mladosti ljubljeneček pok. župnika Janeza Mesarja v Boh. Bistrici. Stric je poskrbel, da se je Ivan šolal in je končal štiri gimnazije. Po stricem posredovanju je g. ravnatelj vstopil kot uslužbenec pri takratni Katoliški bukvarni. Kot učence je obiskoval znamenito Mahrovo trgovsko šolo. Po dolgih letih zvestega službovanja je postal po odhodu ravnatelja Schündelena sam ravnatelj knjigarnice. G. ravnatelj je poročen z gospo Elizabeto in je vzoren družinski oče. Tudi njega naj Bog ohrani pri zdravju in veselju!

Vesele in nevesele iz cerkniške doline

Cerknica, 21. julija.

Pred kratkim je bil izdan nalog, da naši ljudje ne smejo sekati gozda v razdalji 5 km od meje. To je med ljudmi, ki so prizadeali, povzročilo razburjenje in skrb, ker je pri nas drugo edino dohodek in leži večina gozda ob meji. Drugega zasluga ni. Skrbni jih, s čim bodo plačevali davke.

Edino javno delo v našem kraju je na jezeru. Poglabljajo strugo, po kateri teče voda v požiralni Svinjski jamo. To poglabljanje in čiščenje ni samo praktičnega, ampak tudi socialnega pomena. Za delo je dovoljenega kredita 100.000 din. K temu znesku sta prispevali banovina in naša občina. Zaposlenih je pri poglabljanju 47 delavcev iz bližnjih krajev.

Letos je bila zelo lepa rž in pšenica. Ze nekaj let ne pomnijo tako dobre žetve. V nevarnosti pa so drugi poljski pridejki, ker je precej občutna suša. Pri nas se pa suša hitro pozna, ker je precej peščena zemlja. Sena bodo letos neverjetno dosti nakosili.

Fantje, ki so odšli v Francijo, se počasi vračajo, ker morajo v Franciji delati kot živina, za sluzek je pa slab.

Poceni posojila za kmete, prizadete po elementarnih nezgodah

Društvo prijateljev Slovenskih gor in Ljubljani opozarja kmetovalce, prizadete po zadnji povodnji Mure, da morejo pri Priv. agrarni banki dobiti posojila v znesku do 2000 din na podlagi menice z rokom dospelosti 1 leta po 5% obrestni meri, in sicer za nabavo naprav, orodja in drugih predmetov, neobhodno potrebnih za uspešno kmetijsko proizvodnjo v posameznih poljedelskih panogah. Menica mora vsebovati poleg podpisa dolžnika še podpise treh kmetov-porokov.

Kredit se izplačajo dolžniku na ta način, da nabavi od nabavljalne zadrage ali drugih poljedelskih organizacij in izjemoma od katerega solidnega podjetja dotični predmet. Sem spadajo n. pr. poleg orodja tudi modra galica, rafija, umetna gnojila, cepivo itd. Ti krediti so torej pripravljeni tudi za kmetovalce, oškodovane po zadnjih povodnjah. Informacije dajejo zadrage organizacije ali Priv. agrarna banka.

45

njih o brezglavem redu na izletu smo se izkrcali. Pred nami je šla godba, za nami pa razburjena množica razcapanih ljudi.

Cez kakih dvajset minut smo prišli na veliki trg nasproti Sovjetskega doma in doma strokovnih organizacij. Sredi trga je stal kip Čapajeva, slovitega kmečkega poglavarja rdeče vojske.

S podnožja spomenika je mlad človek imel navdušujoč govor. V genljivih besedah je slikal zgodovino boja proti čerkoslovaški legiji, ki je puštošla po pokrajini. Nasteval je vse kraje, kjer so bile bitke. Ne daleč od tu je bila Vencokova cesta, imenovana po češkem rdečem poglavarju, ki je padel v bojih z legijo. Govornik nam je dejal, kako je ponosen, da vidi skupino svojih rojakov, gorečih stebrov socializma zdaj, v tem mestu, kjer so protirevolucionarji nekoč storičili toliko hudega ruskemu proletariatu. Ti protirevolucionarji so bili Čehi. Govornik je trdil, da je šele tovariš Trocki pomagal sovjetski zastavi do zmage in strl sovražnika.

Bili smo zelo začuden, ko smo slišali, da nekdo javno izgovarja to prepovedano ime, zlasti pa še, ko je Trockemu dajal naslov tovariša. Toda ohranili smo svoje pomisleke zase. Skupina se je nato razdelila. Nemci so odšli obiskat neko tovarno, ki ni bila daleč od tu, Čehi in Slovaki pa so se napotili v nekdanji glavni stan češkoslovaške legije.

Nismo se dobro prišli tja, ko je nekak uradnik v uniformi povabil oba mlada človeka, naj se umakneta. Nam je dejal, da je poslal po fotografa, ki naj bi našo skupino slikal. Fotograf je res kmalu prišel, onih dveh

Stvarno delo akademikov - gornikov

Ljubljana, 21. julija.

Kmalu dobro poldrugo leto je minilo, kar je bil sklenjen med Počitniško zvezo (FS) in med Slovenskim planinskim društvom (SPD) dogovor, po katerem je bila ustanovljena akademsko skupina SPD na ljubljanski univerzi. Prve pol leta (pričetek leta 1937 — do meseca oktobra) so se trajale začetne težave, toda že v zimskem semestru 1937-38 je novi odbor pogumno, odločno in sistematično krenil na delo ter v kratki dobi svojega poslovanja dosegel zavedanja vredne uspehe kljub temu, da na merodajnih mestih v začetku svojega poslovanja ni našel na polno razumevanje, ampak tu pa tam celo na ovire. Toda vztrajno delo si je kmalu znalo prisrčiti potrebne ugleda. Kljub temu, da je bilo potrebno izvoliti nov delovni odbor, sistematično delo ni bilo zavrti niti za trenutek. Mladi fantje so na merodajnih mestih odločno poudarili svojo alpinistično ideologijo, ki je v nekaterih točkah precej različna od starejše, poudarili pa so tudi svoje posebno gledanje in naziranje o načinu dela, ki naj bi najbolj prispeval k napredku našega gorništvaja. Jasno so razvili svoj program; niso pa ostali samo pri besedah, ampak so svoje načrte tudi nemudoma pričeli izvajati z dejanji. Pri tem so pokazali res stvarne uspehe.

Delo v letošnji zimski sezoni

Kmalu po pričetku novega univerzitetnega šolskega leta 1937-38 je odbor akademsko skupine SPD začel prirejati teoretična predavanja. Vseh teh predavanj se je udeleževalo prav lepo število akademikov. Predavanja so obravnavala naslednje teme: Janez Gregorin je govoril o »Alpinizmu«, o alpski flori je govoril Zalokar, o alpski favni Rakovec, o geologiji naših alp p. Janez Zurga, o reševanju in prvi pomoči v gorah dr. Bogdan Brečelj. Marca meseca je odbor akademsko sekcije priredil na Kravcu turni smuški tečaj, ki ga je vodil Sorli Marjan. Tečaj je uspel v vsakem pogledu odlično. Udeleženci so pridobili izredno mnogo. Kmalu potem, o Veliki noči, je odbor priredil svoj drugi smuški tečaj, in sicer na Korošici. Tudi ta tečaj je uspel prav izborno. Udeležilo se ga je veliko število akademikov. Poleg vsega tega so akademiki v teku zime in pomladi sestavili kartoteko vseh do zdaj v naših Alpah izvedenih prvih vzponov po stenah, grebenih, razeh itd. To je vsekakor eminentnega pomena za jasno preglednost in urejeno statistiko uspehov naše strme alpinistike. Poslej bo kartoteka edino merodajno merilo in določilo, ki bo kako alpinistično dejanje pri nas registriralo kot prvi vzpon ali pa prvenstvenosti ne bo priznalo. Vse je v njej točno označeno, tako da v tem pogledu ne bo poslej pri nas več nikakih nesporazumov in šarjenja. Akademiki so se obrnili potem »Planinskega Vestnika« na vse naše plezalece ter jih naprosili, naj jim pošljejo točne podatke o svojih prvih vzponih, ki jih do zdaj še niso nikjer objavili. Delo pri urejanju kartoteke je bilo naporno, vsestransko in komplicirano, saj je bilo za vsak primer treba pregledati francoske, angleške, italijanske, češkoslovaške, nemške, poljske in domače publikacije, v katerih so registrirani prvi vzponi na naših domačih plezališčih v Kamniških in Julijskih Alpah ter v Karavankah. Delo bo izpopolnjeno še na ta način, da bo kartoteka opremljena s fotografijami posameznih naših sten, grebenov, razov itd., na katerih bodo vrisane smeri prvih plezalcev. Tako je bilo delo akademsko sekcije SPD pozimi in v zgodnji pomladi. Razen tega pa so njeni člani v zimski sezoni izvedli tudi lepo število prvih zimskih vzponov po nekaterih naših stenah in grebenih (tako je bil 3. aprila izveden n. pr. prvi vzpon po zahodni steni Planjave, in sicer v tej ruti: Jugova poč — Brinškov kamin — severozahodni greben). V zgodnji poletni sezoni so člani sekcije doslej izvedli dva prva vzpona v kopni skali, in sicer po severovzhodnem razu Kompetole ter po jugovzhodnem razu Struce. Pričakovati pa je, da jih bodo do novembra meseca, kajti do tedaj pri nas skoraj vsako leto traja sezona kopne alpinistike, izvedli še prav lepo število.

Plezalni in reševalni tečaj

Pri nas doslej brez dvoma še ni bilo organiziranja tako stvarnega in skrbnega plezalnega ter reševalnega tečaja, kakor je bil tečaj akademsko skupine SPD na Kamniškem sedlu. Preteklo nedeljo, dne 17. t. m., je bil zaključen, pričel pa se je dne 10. t. m. Plezalnega tečaja se je udeležilo devet akademikov, reševalnega pa dvanajst. Organizacijo tega tečaja je vodil agilni tačasni predsednik akademsko sekcije SPD akademik Zdravko Vrhunec. Tehnično vodstvo

mladih ljudi pa nismo več dobili pred oči.

Kaj se jima je zgodilo? Nikdar nismo slišali o tem ničesar. Toda navajeni smo že bili, da smo ta skrivnostna izginjenja imeli za nekaj čisto navadnega in vsakdanjega.

Ko smo zapustili ta zgodovinski glavni stan, smo zadeli na skupino ruskih deklet. Po obleki, katero so nosile, je bilo možno takoj uginiti, da pripadajo razredu propagandist ali tajnic, ne pa razredu navadnih delavk.

Nekateri člani naše skupine so se jim pridružili ter izginili z njim. Casa je bilo dovolj, zakaj postaneš v Samari bi se moral zavleči za celih sedem ur.

Ker sem ostal sam, sem začel hoditi po mestu sem in tja.

Ko sem se tako sprehajal po ulicah, sem srečal staro žensko, ki se je opirala ob zid. Bila je skoro gola, spremljala sta jo dva otroka. Otroka sta potihlo jokala.

Zenska se mi je zdela čudna. Skušal sem govoriti z njo, pa mi ni odgovorila.

Začel sem torej izpraševati otroka, toda tudi iz njiju nisem mogel izveči drugega kakor vzdihovanje brez kake jasne besede. Segel sem v žep in privlekel iz njega nekaj rubljev, da bi jima jih dal, tedaj pa je moja pozornost obrnila nase rdečega vojaka, ki nas je opazoval.

Videl sem, da si je docela na jasnem o tem, da sem tujec, ker je videl moje obleko:

Vojak mi je dejal:

»Nikar jim ničesar ne dajaj, grahdanin. Ti ljudje ne marajo delati. To so kulaki, sovražniki sovjetske Rusije

je bilo poverjeno pri plezalnem tečaju cand. inž. Vinku Modcu, našemu odličnemu gorniku, pri reševalnem tečaju pa so udeležence teoretično in praktično poučevali gg. Vinko Modce, Boris Režek in dr. Fran Novak. Vreme je bilo tečajnikom ves čas naklonjeno, saj ni bilo prehude vročine, pa tudi dež ni mnogo nagajal.

Delo

Tečajniki so se vezbali v vzhodni steni Brane ter v zahodni steni Planjave. Tam je dovolj najraznovrstnejših stenskih, razornih, greben-skih in stebriških začlemb, poč, kaminov, žlebov, odprte stene, skrotja, previsov itd. Prireditelj (odbor akademsko sekcije SPD) so nudili udeležencem: polovično vozino na avtobusu in vaku (nekaj udeležencev in vodje obeh tečajev se je pripeljal s kolesi, da bi bili stroški čim manjši), brezplačno prenočnino in brezplačno kuho. Udeleženci so hrano prinesli s seboj. Delovni program tečaja se je razvijal po temle vrstnem redu:

Dne 10. VII. je bilo popoldne v Bistrici zbirališče za tečajnike. Proti večeru so odšli v največjem dežju na Kamniško sedlo.

11. VII. so se vadili v raznih vozlih ter navezovanju, v prečanju po skrotju (da se je pokazalo, kdo ima kaj »plezalnega duha« v sebi); potem so plezali Kamin, ki je končal s preduhom.

12. VII. so plezali poč ter se vadili v prostem plezanju. Nato so se vadili v spuščanju ob vrvi (samo z rokami, da se udeleženci razmigajo in utrdijo). Drugi dan je bil prav zanimiv.

15. VII. so se udeleženci vezbali v uporabi navadnega škripčnega potega, v splošni uporabi vrvi in skali (raznovrstna uporaba Dülferjevega sklepa).

14. VII. so se vadili v uporabi Prusikovih vrvic. Mnogo so prečili z vrvi v strmih pločah. Vse navedene stvari so vezbali v steni Brane. Popoldne dne 14. t. m. pa so svoje delo osredili v steno Planjave. Tam so najprej plezali poč.

15. VII. so se popoldne vezbali v Prusikovem in Dülferjevem prečanju, popoldne pa so spet plezali v Planjavi poč in zajede.

Dne 16. t. m. se je pričel reševalni tečaj, in sicer v steni Planjave. Od takrat imenovane »Maričke plošče« so reševalci ponesrečena (s predpostavko, da je ponesrečenec pri zavesli, ne more pa sam plezati). Najprej so ga spuščali po vrvi ob spremstvu reševalca, ki ga je odmakal od skal in prestavljal. Oba sta bila dvojno varovana. Ko so ga spravili iz poč, so ga dali v reševalno vrečo ter ga spuščali po sieni do melišča, od tod pa so ga prenesli na nosilnici do koč (po melišču sta bila zadnja dva nosilca varovana na vrveh). Te vaje so trajale ves dan; zvečer pa je o prvi pomoči pri nesrečah v gorah predaval dr. Fran Novak.

17. VII. je pokazal dr. Novak praktične vaje pri prvi pomoči ponesrečenemu (obveze, nošenje, prenos, vse z ozirom na poškodbe, hrbtenice, noge). Potem so bile praktične vaje pri dviganju in potegovanju ponesrečenca (kombinacija Modčevega škripčnega potega s Prusikovim — način, nazvan »v. Bernard«). Ob 12. je bil nato uradni zaključek, po katerem so se udeleženci razšli na svoje domove z bogatimi izkuštv.

Nekaj posameznosti

Odbor sekcije se ni bal stroškov ter je poslal člana v Kranjsko goro po specielno reševalno vrečo (stroški za prevoz so znašali 110 dinarjev, vreča sama pa stane par sto dinarjev; v Kamniških planinah je doslej še ni; prav bo, da jo merodajni činitelji nabavijo). Razpoloženje med udeleženci je bilo ves čas odlično; mnogo je bilo vesele šale in dovptov. Dnevno so udeleženci delali na terenu 8—10 ur, dokaz, da je bilo delo stvarno in resno. V noči od sobote na nedeljo je bil na programu še bivak, toda ker so bili udeleženci utrujeni od celodnevni reševalnih vaj in jih je najtežje delo še čakalo v nedeljo popoldne, so to točko programa črtali. Vsi udeleženci so bili z vodjo plezalnega tečaja izredno zadovoljni ter so izjavljali, da nihče ni pričakoval, da se v kratkem času toliko koristnega in nujno potrebnega nauči. Prav tako so bili zadovoljni tudi z vodjo reševalnega tečaja. Odbor sekcije bo v kratkem priredil še plezalni tečaj pri Turncu. Tam bodo udeleženci spoznali še vse finese sodobne plezalne tehnike. Že v avgustu pa bo v Martuljku nadaljevalni plezalni tečaj (tega se bodo lahko udeležili tudi drugi prizadevni plezalci, ne samo akademiki). Za navadne planince, člane sekcije, pa bo odbor v zgodnji jeseni priredil nekaj skupnih izletov v gore, tako da bo vsem ustrezno. Jeseni — iz razloga, ker so takrat koče manj frekventirane. Naloga bodočega odbora bo, da bo moral v teku prihodnje zime organizirati še večji zimski reševalni tečaj, združen z izpopolnjevanjem v strmi alpinistiki v snegu in ledu.

Namen teh tečajev

je bil in ostane, da se v njih izvežba mladi gorniški rod predvsem za dobre reševalce in za plezalce, ki bodo v teh časih znali obvarovati naše gore pred tujimi prvimi plezalnimi osvovitvami naših gora.

Pohorje dobi dve orožniški postaji

Maribor, 20. julija.

Zadnja leta je prišlo naše zeleno Pohorje nekam na slab glas: Medtem ko nekdanji najstarejši ljudje niso pomnili, da bi bil napaden na Pohorju kak turist, so se začeli zadnje čase taki napadi precej pogosto ponavljati. Zlasti od letošnje zime, ko sta mlada morila Bevard in Šajetel izvršila pri Sv. Bolfenku zverinski dvojni umor, imajo ljudje pred Pohorjem nekaj strah. Posamezniki si skoraj ne upajo več sami na izlet, vedno se sestavljajo večje družbe. V varnostnem pogledu je do sedaj spadalo Pohorje pod dolinske orožniške postaje, razmeščene v naseljih ob vznožju pogorja. Te postaje so sicer pošiljale patrulje pogostokrat vrh Pohorja, vendar imajo premalo močva, da bi lahko nadzirale vse prostrano področje s primerno pozornostjo. Zaradi tega se je že večkrat izrazila želja, da bi se ustanovilo nekaj orožniških postaj na Pohorju samem. Orožniško poveljstvo je te želje upoštevalo in z jutrišnjim dnem se osnujeta dve taki novi stalni orožniški postaji. Ena bo na južnem Pohorju pri Sv. Martinu, druga pa na severni strani pri Sv. Bolfenku. Z ustanovitvijo obeh postaj bo za varnost na Pohorju dovolj poskrbljeno in razni temni elementi, ki so do sedaj imeli v pohorskih gozdovih dobrodošlo skrivališče, bodo zopet izginili.

Oglašujte v Slov. domu!

Od tu in tam

Prilav za dr. Mačkov obisk v Belgradu ni ne konca ne kraja. Dan na dan pišejo zagrebški in belgradski časopisi o tem obisku, o pripravah, o pomenu in podobnem, le točnega dneva obiska ne morejo na noben način določiti. Iz Zagreba v Belgrad in iz Belgrada v Zagreb romajo trume odposlancev vseh kril Zdržene opozicije in se brez prenehanja posvetujejo o podrobnostih obiska. Vse dobiva tako podoba, kakor da gre za obisk najmanj suverena velike države. Do sedaj so določili dva dneva za bivanje dr. Mačka v Belgradu. Kdaj pa bo odpotoval, pa ni znano. Najbrže 1. avgusta.

Uredbo o ustanovitvi družbe »Jugoslovansko jeklo d. d.« je podpisal minister za gozdove in rudnike dr. Bogoljub Kujundžić. Osnovni kapital družbe znaša 600 milijonov dinarjev. Do 200 milijonov dinarjev delnic bo vpisala Državna hipotekarna banka. V novi družbi se bodo združili vsi bosanski državni rudniki kakor Vareš, Breza, Ljubija in Zenica. Upravni odbor bo imel 15 članov, nadzorni pa šest. V upravni odbor imenuje minister za gozdove in rudnike tri zastopnike, po enega pa finančni, trgovinski, prometni in vojni minister, a Hipotekarna banka dva. Nova družba ima pravico proizvajanja železa in jekla, in drugih kovin, pravico prodajanja in nakupovanja rud ter pravico, da se bavi s industrijskimi, trgovskimi in finančnimi posli.

Vprašanje velikega kopališča je spet predmet razprav zagrebških časopisov. Zagrebčani ne morejo razumeti, kako je mogoče, da Zagreb — četrt milijonsko mesto — nima svojega kopališča in plavalnega bazena. Novo razpravljanje po časopisu se je sprožilo zaradi ugotovitev, da se je Sava pri Zagrebu spet poplivila in skoro onemogočila kopanje. Časopisi spet ponavljajo etaro pesem, ki navajajo zagrebški občini za zgled Slovenijo. »Jutarnji list« našteva številna kopališča v Sloveniji, zlasti tam, ki so jih zgradila manjša podeželska mesta. List ponavlja končno zahtevo, da se tudi zagrebška občina loti tega vprašanja in zgradi moderno kopališče, ki bo velikega mesta, kakor je Zagreb, vredno.

Hotelski vodnik je izdala centrala »Putnika« v Belgradu v dveh izdajah. Prva izdaja je pisana v angleščini, francosini in nemščini, druga pa v srbohrvaščini, češčini in poljščini. V vodniku so navedeni vsi hoteli, penzionji, restavracije, gostilne v najbolj znanih kopališčih, letoviščih, klimatskih in primorskih krajih. Po abecednem redu se navajajo poedina mesta in hoteli z navedbo stopnje. Podatke za ta vodnik so dali hotelirji in lastniki gostinskih obratov sami ter zaradi tega »Putnik« ne prevzema za točnost podatkov nobene odgovornosti.

50 milijonov dinarjev posojila za javna dela je najela banska uprava primorske banovine pri Državni hipotekarni banki. Posojilo se bo izplačalo v treh obrokih: prvo leto 15 milijonov, naslednje leto 20 in ostanki 1. 1940. Banovina bo porabila denar takole: 5 milijonov za gradnjo novih šol, enako vsoto za povečanje in izpopolnjevanje bolnišnic, ostalo pa vse za napeljavno vodovodov, izsuševanje močvirnih zemljišč, za gradnjo cest in za gradnjo nove palače banke uprave.

Dva mlada pobalina, ki sta na vlaku od Slavonkega Broda do Sarajeva napadla neko učiteljico, jo omanila in hotela nazadnje oropati, je policija izročila sodišču v Sarajevu. Mlada gimnazijca sta se zločina postopila pod vplivom kriminalnih romanov in podobnega berila, ki jima je bila dnevna hrana. Fantica se svojega dejanja do sedaj še nista pokesala. Nasprotno, etarejši 16letni, se je začel spretno izmotavati iz zagate in prevzel vso odgovornost za zločin na sebe. Za mlajšega brata je dejal, da ga je le on sam nagovoril in pripravil, da mu je pomagal. V novem Sadu, koder sta fantička doma, je vest o zločinu izvalila veliko senzacijo. Ker so listi pisali, da sta bila obadva učenca novosadske gimnazije, je ravnateljstvo imenovanega zavoda takoj zanimalo te vesti in izdalo poročilo, da sta bila oba brata učenca neke belgradske gimnazije. Oba sta bila vneti brava kriminalnih romanov in obiskovalca filmov iste kakovosti.

Komisija, ki je pohitela na pozorišče strahovitega požara v vasi Kolarec pri Krizevcih, je ugotovila sledečo škodo: zgorelo je 23 hiš in 115 gospodarskih poslopij, 106 ljudi pa je ostalo brez krova. Zaenkrat so škodo ocenili na 1.200.000 din. S hišami je zgorel večji del pohištva, v gospodarskih poslopijih pa seno, elama in poljsko orodje. Ogenj je po ugotovitvah komisije povzročil kmet Stjepan Nemčić, ki je streljal na golobe. Nemčić je v naboj natlačil volne, ki se je pri izstrelitvi vnela in padla na bližnji, s slamo kriti skedenj. Zaradi silne vročine se je ogenj bliskovito razširil. Nemčić se je zbal masčevanja kmetov, pa je zato pobegnil iz vasi in se prijavil okrajnemu glavarju v Novem Marofu. Naredil je edino prav, kajti kmetje bi ga najmanj linčali in vrgli v ogenj, če bi jim padel v pešč. Zaradi enega samega goloba, ki ga je hotel Nemčić ustreliti, je prišlo več kot sto ljudi na bežajočo palico.

Strahno smrti je našel pod vlakom železničar Adolf Antl v Osijeku. Kot premikač je spremljal vlak pri premikanju na postaji. Ko je vlak potegnil, je Antl hotel skočiti na stopnico, toda spodrsnilo mu je, da je padel v znak, butnil s glavo ob električni stebel, z nogami pa prišel pod kolesje, da je šlo dvanajst vagonov preko njega. Med prevozom v bolnišnico je nesrečnik umrl.

26 novih delniških družb je bilo ustanovljenih v naši državi v prvem letošnjem polletju. Vse te nove družbe imajo osnovnega kapitala za 62,5 milijona dinarjev. Poleg teh novih je 26 delniških družb povečalo svoje glavnice za 80,8 na 164 milijonov dinarjev, a 24 drugih je zmanjšalo glavnico za 76 milijonov na 225,3 milijona dinarjev.

Težka usoda je zadela 70 letnega samotarja Medarda Mirkovića iz Rusčičev pri Slavonemskem Brodu. Zaprt v svojo bajto se Mirković ni po cele mesece pokazal ljudem tako, da se vaščani nani eploh več spomnili niso. Ko pa je pred dnevi prišel v vas Mirkovičev znanec Zakušek in stopil v samotarjevo hišo, je našel grozen prizor. Starac je sedel v kotu nepremičen, bled, skoro okostnjak, a noge so mu grizli črvi. Zaradi betežnosti je starac obelžal v svoji postelji, a zaradi umazane so se na njem zaredili črvi. Zgrizli so mu vse meso na desni nogi, da je izpod kolena molila samo še koža, a na levi nogi so mu odgrizli že gornjo plast mesa. Starca so prepeljali v bolnišnico in mu odrezali obe nogi, pa kljub temu ni verjetno, da bi ostal živ.

Zahtevajte povsod naš list!

Razstava cest tudi v Mariboru

Pred ustanovitvijo mariborske sekcije Društva za ceste

Maribor, 20. julija.

V petek 15. t. m. je bil v Mariboru sestanek merodajnih faktorjev in interesentov, na katerem se je razpravljalo in sklepalo o poživljeni akciji za preureditev in modernizacijo naših cest, zlasti pa na ozemlju bivše mariborske oblasti. Sestanka so se udeležili predstavniki Tujskoprometne zveze, Mariborskega tedna, Avtomobilskega kluba, Touringkluba, Zgodovinskega in muzejskega društva, Cestnih odborov v Mariboru in Ptuj, sreskih načelstev levi in desni breg, tehničnega razdelka, mestne občine mariborske in Društva za ceste v Ljubljani.

Na sestanku so se obravnavala vsa vprašanja, ki so v zvezi z našimi cestami, predvsem pa vprašanja preureditve in modernizacije cestnih zvez Maribora z Ljubljano, Zagrebom, Kotoribo in Prekmurjem. Ugotovilo se je, da so te ceste najbolj zastarele in zanemarjene, dasi morajo po svojem obsejnim položaju kot prometne žile Jugoslavije s Srednjo Evropo vzdrževati največji promet. Nekateri predeli teh cest so v takem stanju, da se jih avtomobilisti s strahom izogibljajo, napravljajo velike ovinko okoli naše države ali pa svoja vozila puščajo v Mariboru in nadaljujejo potovanje po železnici.

Ob priliki ljubljanskega kongresa za ceste so bili sicer objavljeni veliki načrti za postopno preureditev in modernizacijo naših avtomobilskih cest, toda nadaljnji razvoj dogodkov je žal pokazal, da bo moralo naše severno ozemlje na to še dolgo čakati. Od prve v ta namen določene državne investicije bo dobila naša banovina sicer 40 milijonov dinarjev, toda od tega se bo porabilo 36 milijonov za ceste na Gorenjskem in le 4 mili-

joni bodo odpadli na dovršitev modernizacije ceste St. Ilj v Slovenskih gorah — Maribor. Cesta Maribor—Ljubljana, zlasti pa Maribor—Slovenska Bistrica, ki je v najslabšem stanju, bo ostala po teh načrtih še nadalje zanemarjena. Vzrok je v tem, da za ta del še niso določeni nobeni krediti in da niti potrebni temeljni načrti še niso gotovi. Ministrstvu so bili namreč predloženi samo načrti za lahke kolosek, katere je pa razumljivo zavrnilo, ker je samo uvidelo, da je mogoče na tako važni in prometni cestni žili upoštevati samo težke kolosek.

Vse to nas sili, da pričnemo sami z novo in še intenzivnejšo akcijo ter dosežemo, da se bodo tudi naše najvažnejše slovenske ceste pri preurejanju in modernizaciji čimprej in v polni meri upoštevale. Zaradi tega je bilo na sestanku v petek soglasno sklenjeno, da se priredi ob priliki letošnjega VII. Mariborskega tedna v Mariboru razstava cest, ki bo obsegala vse važnejše elaborat zadnje ljubljanske razstave in še vse ono, kar je v posebni zvezi s cestami v severnem in severnovzhodnem delu naše banovine. Pri organizaciji te razstave bodo sodelovali vsi okrajni cestni odbori, vse zainteresirane mestne in druge občine ter javne institucije in zasebne korporacije. Na dan otvoritve razstave, dne 6. avgusta, pa bo obenem tudi ustanovni občni zbor mariborske sekcije ljubljanskega Društva za ceste. Naši življenjski interesi zahtevajo, da podpre s svojim sodelovanjem to novo prepotrebno akcijo tudi vsa naša javnost, ker le z združenimi močmi bo mogoče doseči zastavljeni cilj in izenačiti naše skrajno zanemarjene ceste z modernimi v našem neposrednem sosedstvu.

Krivo je pričal v šenčurskem procesu

Jože Prešeren mora sedeti 8 mesecev

Ljubljana, 21. julija.

V bistvu globoko značilen za naše politične in moralne prilike je postal kazenski proces, ki se je zaradi prestopka krivega pričevanja razvijal od januarja 1936 naprej pri ljubljanskem okrožnem sodišču. Ta proces pa je bil odtenek onega velikega političnega procesa pred državnim sodiščem v Belgradu, ki so ga skonstruirali in inscenirali voditelji JNS, takrat na krmilu vlade, proti uglednim slovenskim možem.

Jože Prešeren, 29letni samski vrtnar iz Smlednika, je v šenčurskem procesu igral vidno vlogo. Udeležil se je bil z drugimi jeenesarskimi pristajali znanega shoda v Šenčurju. Tu je Prešeren, ki je sodno-notorično znan kot pretepač in izživca, začel razjarjeno množico izživati ter je rabil izraz, ki so pošteno ljudi silno razburili. Domači fantje so stekli za njim, junak Prešeren je pobegnil in dobil zavetje pri nekem posestniku, njegovo kolo pa so mu razbili.

Prešeren, da bi dobil primerno odškodnino za kolo, je iz iztuhlat tako, da je ugledega posestnika, bivšega poslanca g. Umnika Antona iz Šenčurja obdolžil, da je prav on bil tisti, ki je nahujskal množico na njega, ko je ljudem klical: »Fant ubite! Kolo razbite!«

Obtožen veleizdaje oproščen

Ko je bil zaradi šenčurskih dogodkov uveden kazenski proces, se je kmalu Jože Prešeren pojavil kot obremenjena priča proti g. Antonu Umniku. Ze dne 24. junija 1932 je na okrajnem sodišču v Kranju obdolžil g. Umnika, da je prav on nahujskal ljudi proti njemu in da je rabil omenjene besede. Dva dni pozneje, 26. junija je isto obdolžitev skoraj dobesedno, pa že z malimi naprotji ponovil pred preiskovalnim sodnikom v Ljubljani. Takrat je vodil preiskavo višji podpredsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Al. Gradnik.

Pred državnim sodiščem v Belgradu je bil naposled v znanem velikem šenčurskem procesu g. Umnik sicer popolnoma oproščen od obtožbe zaradi zločina veleizdaje v smislu člena 1. zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi, obsojen pa je bil zaradi prestopka motenja javnega reda in mira po §-u 235 k. z. na nekaj mesecev zaporne kazni, ki jo je bil prestal z dolгим, nad leto dni trajajočim preiskovalnim zaporom, a hkrati je bil obsojen, da mora povrniti priči Jožetu Prešernu, ki je nastopal tudi v Belgradu, celotno škodo za razbito kolo v znesku okoli 1900 dinarjev. To odškodnino je g. Umnik tudi plačal. G. Umnik pa je utrpel drugače ogromno škodo, ki mu je ne bo mogel nikdar povrniti Jože Prešeren, ko ga je po krivem obdolžil hudega zločina.

Nova odkritja in ovadba

»Božji mlini meljejo počasi, a sigurno!« Tako je bilo tudi s Prešerenovim pričevanjem proti gospodu Umniku. Počasi so prihajala zanimiva dejstva na dan, ki so dala podlago za ovadbo proti vrtnarju Jožetu Prešernu. Ta se je takole zaupno pobaal, da je zato »dal notri« g. Umnika, ker je premožen in mu je lahko plačal odškodnino za razbito kolo.

Januarja 1. 1936. je bila podana pri ljubljanskem državnem tožilstvu obširna, dobro utemeljena ovadba proti Jožetu Prešernu, da je po krivem pričal tako v Kranju, kakor tudi v Ljubljani. Drž. tožilstvo je nato odredilo proti njemu kazensko preiskavo zaradi prestopka krivega pričevanja po §-u 146 k. z. Preiskava se je zavlekla in je trajala dobro leto.

Državno tožilstvo je pa naposled dvignilo proti Prešernu javno obtožbo zaradi dvakratnega krivega pričevanja.

Sprva oproščen, naposled obsojen

Leta 1937. je prišlo končno do glavne razprave pred kazenskim sodnikom-poedincem v dvorani št. 79. Jože Prešeren se je trdovratno in krčevito branil. Je drugače prav premeten govornik. Na glavni razpravi 7. avgusta 1937. je bil Prešeren oproščen in je ponosno zapuščal dvorano.

Državni tožilec je proti oprostitvi sodbi prijavil priziv in ga tudi izvedel. Apelacijsko sodišče v Ljubljani je ugodilo pritožbi drž. tožilca, razveljavilo sodbo prvega sodnika in vrnilo spise nazaj z nalogom, da naj o procesu proti Prešernu vnovič razpravlja pristojni sodnik.

Kazenski sodnik-poedinec g. Joža Kokalj je zadevo znova obravnaval. Glavna razprava, ki je trajala ves dan, je bila 7. maja letos. Na podlagi vseh izvedenih dokazov, zaslišanih je bilo mnogo prič, je sodnik Jožeta Prešerna zaradi dvakratnega prestopka krivega pričevanja obsodil na osem mesecev strogega zavora in v izgubo častnih državljanjskih pravic za dve leti.

Jože Prešeren je vložil proti tej sodbi priziv na apelacijsko sodišče. Uporabil je vse mogoče izgovore in celo zatrdil, da je prav za prav on postal resnična žrtev šenčurskih dogodkov.

Apelacija potrdila sodbo

Kazenski senat apelacijskega sodišča je pred dnevi obravnaval priziv Jožeta Prešerna na tajni seji. Apelacijsko sodišče je obtoženec priziv meritorno zavrnilo in prvo sodbo potrdilo v polnem obsegu. Sodba je sedaj postala pravomočna.

Jože Prešeren bo moral nastopiti kazen osem mesecev strogega zavora.

Iz športne krošnje

Tour de France. Na dvanajsti etapni vožnji od Marseillea do Cannesa (199 km) so dirkači v svoji borbenosti močno popustili. Razlog je pač tudi v tem, da je trenutni položaj sedaj tak, da pride v poštev za zmagovalca v končni oceni samo prvih pet, dočim ostali skoraj ne morejo računati na boljši placement. Vseh prvih pet pa ljubosumno pazi drug na drugega, da ne bi kdo dobil kake prednosti. V 12. etapi je Francoz Frechaut skušal uiti ostalim dirkačem. Toda takoj jih je za njim potegnilo še deset drugih. Zmagal je Francoz Frechaut v času 6:35:55, sledijo Francoza Yvone Marie in Leducq ter Italijan Vicini.

V skupni oceni vodi še vedno Belgijec Verwaecke s časom 75:43:43, 2. Bartali (Italija) 75:46:26, 3. Cosson (Francija) 75:52:28, 4. Clemens (Luxemburg) 75:54:38, 5. Vissers (Belg.) 75:55:17, 6. Gianello (Italija) 75:59:42.

Včeraj je bil dan počitka, danes vozijo 13. etapo od Cannesa do Aignea (283 km).

Tekme za Jadranski pokal. Srečanje sušake Viktorije in reške Fiumane na Reki se je končalo z zmago Viktorije s 57:52. — Na 400 m prosto, moški: Defilipis (Viktorija) 5:07, na 100 m hrbtno, ženske: Smolik (V) 1:24:6, na 200 m prsno, moški: Grkinič (V) 2:59:7, na 100 m prosto, ženske: Stepančič (Fiumana) 1:17:1, na 100 m prosto, moški: Vittori (F) 1:03, na 100 m prsno, ženske: Derenzini (F) 1:34 (nov italijanski rekord), na 100 m hrbtno, moški: Marčeta (V) 1:15:2, v stafeti 4x200 m prosto, ženske: Fiumana 2:17:3 in v stafeti 4x200 m prosto, moški: Viktorija 9:36:2.

Po dosedanem stanju je razmerje v točkah naslednje:

1. Triestina (6 dvobojev) 351 točk, 2. Fiumana (6) 327 točk, 3. Ilirija (5) 263 točk, 4. Viktorija (4) 242 točk, 5. Jadran (5) 234 točk. Najboljši koeficient ima Viktorija.

Državno lahkoatletsko prvenstvo poedincev v Ljubljani bo 18., 19., 20. in 21. avgusta v Ljubljani. JLAZ je sponzor sestavila takole:

V četrtek 18. avgusta: tek na 100 m, skok v daljavo, met krogla, skok v višino in tek na 400 m, vse za deseterboj. Poleg tega še tek na 10.000 m.

V petek: tek na 110 m preko zaprek, met diska, met kopja, skok ob palici in tek na 1500 m (vse za deseterboj). Poleg deseterboja je še tek na 3000 m.

V soboto: skok ob palici, 110 m zapreke, met diska, predteki na 100 m, predteki na 400 m, tek na 1500 m, met kopja, skok v daljavo, finale na 100 m, finale na 400 m in štafeta 4x100 m.

V nedeljo: predteki na 400 m z zaprekami, met krogla, predteki na 200 m, triskok, finale na 400 m zapreke, tek na 800 m, finale na 200 m, skok v višino, met kladiva, tek na 1500 m, štafeta 4x400 m.

Pravico nastopa imajo vsi lahkoatleti, ki so verificirani pri JLAZ in ki so v teku sezone dosegli tele najmanjše mere: 100 m 11,8 sek., 200 m 24,6, 400 m 56, 800 m 2:10, 1500 m 4:35, 5000 m 17:40, 10.000 m 37:20, 110 m zapreke 18, 400 m zapreke 1:05, štafeta 4x100 m 48 sek., skok v višino 160 cm, skok v daljavo 600 cm, triskok 1200 cm, skok ob palici 300 cm, met krogla 11,50 m, met diska 35 m, met kopja 48 m in met kladiva 30 m.

V 3 tednih dva karambola z istim avtomobilom

Obakrat je zahtevala smrtno žrtev

Maribor, 21. julija.

Ze snoci se je v Mariboru govorilo o strašni avtomobilski nesreči, ki se je pripetila v St. Ilju blizu naše meje. Sadni izvoznik, znani Srečko Kranjc iz Pesnice, se je s krasno luksuzno limuzino odpeljal izpred gostilne Dimnik, kjer se je daljši čas mudil, skozi St. Ilj proti Pesnici. Pred hšo veleznarjanje Baumann v St. Ilju pa je avtomobilist podrl kolesarja zidarskega polirja Friedricha iz Poličke vasi, ki se je vozil proti meji Friedrich je zavil iz občinske ceste na državno cesto,

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer	sko stanje	Temperatura v °C	Relativna vlažnost	Veter	Pada-vine
Ljubljana	762.9	26.2	14.6	81	3 SW ₁	—
Maribor	762.5	24.2	10.0	80	0 0	—
Zagreb	763.5	27.0	13.0	80	0 S ₁	—
Belgrad	761.1	26.0	14.0	80	0 NNW ₁	—
Sarajevo	762.1	24.0	16.0	70	5 NE ₁	—
Vis	760.7	24.0	17.0	80	0 NNE ₁	—
Split	759.6	33.0	22.0	40	0 NE ₁	—
Kumbar	755.7	32.0	22.0	30	0 NE ₁	—
Rab	761.7	27.0	19.0	40	0 0	—
Dubrovnik	757.2	30.0	24.0	30	6 N ₁	—

Vremenska napoved: Večinoma jasno in toplo vreme.

Koledar

Cetrtek, 21. julija: Prakseda, devica.

Petek, 22. julija: Marija Magdalena.

Obvestila

Dr. Piccoli, Tyrševa 6; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg; mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Dekliški tabor na Brezjah

Za nedeljski tabor slovenskih deklet na Brezjah je prevzvišeni gospod škof dr. Rožman dovolil, da se čudodelna podoba brezijanske Matere božje, kraljice Slovencev, ob priliki sv. maše prinese na oltar pred cerkvijo, da bodo tako mogle vse udeleženke prisostvovati sv. daritvi pri Marijini podobi. Od zadnjega evharističnega kongresa čudodelna podoba ni bila izpostavljena na prostem, zato smo Prevzvišenemu za to milost globoko hvaležni.

Obenem je prevzvišeni gospod škof ob svoji vrnitvi iz Rima prinesel tudi poseben papežev blagoslov za udeleženke tabora na Brezjah. Tako bo ta prireditev ena največjih manifestacij na Slovenskem, pa tudi najslavnejših, ker je prva te vrste pri nas, zato se je slovenska dekleta udeležite v največjem številu.

Važno za udeleženke

Knjižice in znaki za tabor se dobe: V pisarni Pripravljalnega odbora »Dom dijakinj«, Miklošičeva 21 in v trgovinah: Jugoslovanska knjigarna, Pred Skofijo, A. Stilič, Franciškanska ul., Polak, Rimska cesta, Mohorjeva knjigarna, Miklošičeva c., Ničman, Kopitarjeva in Vera Remec, Poljanska cesta. Župni uradi in dekleta, ki naročenih knjižic niste prodali, prosimo, da nam jih takoj vrnete, ker nam jih primanjkuje.

Vozni red

Vsaka udeleženka naj kupi na odhodni postaji nedeljsko povratno karto. Udeleženke iz Bele Krajine odpotujejo 23. julija z rednim večernim vlakom ob 19.59. V Novo mesto se pripeljejo ob 21.14, kjer prenočijo. 24. julija odpotujejo s posebnim vlakom ob 5 zjutraj iz Novega mesta proti Otočam.

Vozni red iz Novega mesta

Novo mesto odhod ob 5. Mirna po 5.17, Ponikve 5.26, Trebnje prihod ob 5.30, odhod ob 5.32, Velika Loka 5.40, St. Lovrenc 5.45, Radobova vas 5.56, St. Vid pri Stični 6.01, Stična 6.09, Vinjaka gora 6.19, Zalna 6.25, Mlačevo 6.33, Grosuplje prihod ob 6.38, odhod ob 6.44, Smarje-Sap 6.52, Skofljica 7.01, Lavrica 7.06, Ljubljana gl. kol. 7.22. Iz Ljubljane gl. kol. pelje vlak naravnost na Otoče, brez postanka na postajah.

Vozni red iz Kočevja

Kočevje odhod ob 3.55, Stara cerkev 4.02, Lipovec 4.13, Ribnica 4.23, Zlebič 4.31, Ortnek 4.42, Velike Lašče 4.58, Dobropolje 5.09, Čusperk 5.22, Predoslje 5.29, Grosuplje 5.41. Iz Grosuplje pelje vlak naravnost na Otoče, brez postanka na postajah.

Udeleženke iz Bohinjske Bistrice odpotujejo z vlakom, ki odhaja iz Bistrice ob 4.48 zjutraj.

Vozni red Brezice—Zidani most

Brezice odhod ob 3.02, Videm-Krško 3.12, Rajhenburg 3.18, Blanca 3.35, Sevnica 3.38, Breg 3.42, Loka 3.46, Radeče 3.50, Zidani most prihod ob 3.51, odhod ob 3.59, Hrastnik 4.09, Trbovlje 4.17, Zagorje 4.24, Sava 4.34, Litija 4.43, Kranje 4.53, Jevnica 5. Laze 5.03, Zalog 5.07, Dev. Mar. v Polju 5.10, Ljubljana 5.17 Odhod iz Ljubljane ob 5.56 na Otoče.

Udeleženke iz Maribora imajo na razpolago samo en vlak in sicer se odpeljejo iz Maribora v soboto zvečer ob 21.24. V Zidani most se pripeljejo ob 23.46. V Zidani mostu prenočijo in se odpeljejo v nedeljo zjutraj iz Zidanega mosta ob 3.59. V Ljubljano se pripeljejo ob 5.17, od tam pa nadaljujejo pot na Otoče ob 5.56.

Z istim vlakom se lahko peljejo tudi dekleta iz Celja, ali pa z vlakom, ki pelje iz Celja ob 4.55. V Ljubljano se pripeljejo ob 7.06, iz Ljubljane pa nadaljujejo vožnjo ob 7.12 proti Otočam.

Vozni red Metlika

Metlika, v soboto odhod ob 19.59, v Novo mesto pridejo ob 21.14, tu prenočijo in odhajajo s posebnim vlakom ob 5 iz Novega mesta.

Udeleženke na poti Rakov—Ljubljana gl. k., dalje Vrhnika—Ljubljana gl. kol. ter Kamnik—Ljubljana gl. kol., potujejo z rednim jutranjim vlakom in prestopijo v Ljubljani gl. kol. v redni jutranji vlak proti Gorenjski, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 7.13.

Udeleženke iz Ljubljane odpotujejo z izletniškim vlakom ob 5.08.

Povratek

Za udeleženke za postaje proge Ljubljana—Novo mesto odhaja poseben vlak z Otoč ob 17. za one za postaje Grosuplje—Kočevje pa ob 17

Kratek sprehod po deželi „Prlekov“

Pojdimo za kratek čas v Prlekijo, v pokrajino rujnega zlahtnega vina, »znanih gibanj in krapev«, znamenitih »gučev«, starinskih pesmic in vedno veselih, vedrih in gostoljubnih ljudi. — Divje romantike visokogorskega sveta ni v njej, ni bistrih, šumečih potokov in bobnanih slapov — samo valovje je, valovje položnih, prijetno zaokroženih in mehkih gričev ljutomerskih, kapelskih in gornjeradgonskih gor, ter plodna ravan Murskega polja. Počasni teko njeni vijugasti potoki po idiličnih grapah in širokih dolinah, po hladu hrastovih logov in ob šumečih jelšah v narotje deroče Mure, ki je vsa zelena.

Poznamo sicer njene ljudi, ki jih najdemo povsod po naši slovenski in jugoslovanski zemlji, pa tudi v tujini, kjer ne zataje nikdar svojega naroda in svojega jezika. Preveč pa jih še slepi blesk tujine, preveč je naš človek zaverovan v velikost in silo, preveč ga mamita šum in hrup množice — zato nima pravega smisla za neveljivo in mirno lepoto domačih tal, za živce pomirjačo idilo naših vasi, trgov in mesta.

Več zanimanja zasluži Prlekija. To je pokrajina, h kateri spada vsa širša okolica Ljutomera in Gornje Radgone.

Odkod ime „Prlekija“

Če pogledamo zemljevid naše ožje domovine ne najdemo nikjer tega imena, a če gremo v pokrajino med Muro in Dravo, posebno v njen severovzhodni del, bomo slišali med tamkajšnjim prebivalstvom pogostokrat besedo »prlek«, kar pomeni »prej«. Najpristnejše »prleke« najdemo v vaseh po Murskem polju. Drugi nagajajo »prlekom« z njihovim slavim rekomo: »Prle priša, prle jale« (Prej prišel, prej jedel).

Kako žive tamkajšnji ljudje

Življenje »prlekov« je med raznimi njihovimi stanovi zelo različno. Na Murskem polju prevladuje predvsem kmečki stan, ki je močno navezan na domačo grudo, na svoj dom, do katerega ga družijo trdna ljubezen, najlepša dediščina pradedov. Drugi važnejši stan v Prlekiji je viničarski ter kmečko-delavski (hlapeci in deklet). Viničarskih naselij je posebno mnogo po Ljutomerskih, ormoških, radgonskih in kapelskih gorah. Ta stan je doživel v zadnjih časih težko preskušnjo, ko se mora neprestano boriti s svojimi delodajalci za skromen kosček kruha. Po prileških kmetijah žive tudi hlapeci in deklet, ki je drug važen delavski stan na kmetijah. V tem poklicu je mnogo skrbnih in marljivih delavcev, ki si s pridnimi rokami skušajo postaviti vsaj skromen lasten dom. Tretji so obrtniki. Obrtništvo je že od nekdaj igralo važno vlogo v Prlekiji, saj je znano, da žive tu zelo sposobni obrtniki, ki so tudi kmetu in njegovemu gospodarstvu prepotrebna opora. V zadnjih letih, v dobi gospodarske stiske se je vedno bolj opazalo, da so predvsem revnejši kmeč-

ki sinovi kar sami začeli kot samouki opravljati razna obrtniška dela ter so bili na ta način res nekaki šušmarji. Tako se mora prileški obrtnik s težavami boriti za svoj obstoj, poleg svojega obrtniškega posla pa mora še tudi prijeti za kmečko delo. Glavno mesto med vsem tukajšnjim prebivalstvom gotovo zavzema

prileški kmet

Splošno je že znano, kako živi naš kmet v sedanjem času. Moramo priznati, da je tudi »prleški« kmet pravi trpin. Težke gospodarske razmere ga tišče k tlom. Glavna skrb mu je, kako bi izbral iz zemlje čim več. Kmet gara, ne more pa svojih pridelkov primerno vnovčiti, da bi kril velike vsakdanje izdatke v gospodarstvu. V zadnjih letih je prileški kmet slabo pridelal. Letošnji pridelek kaže dobro v vseh panogah. Mnoge teže visoki stari davčni zaostanki ter številni drugi dolgi. Kmetu je dobra letina največje veselje, saj mu je takrat dana prilika, da se gospodarsko odpomore. Vendar pa je najti po prileških kmetijah tudi veselja in zabave. Kmet se prav pogosto rada podaja na svoj »vrh« (vinograd). Dostrkat se komu zgodi prav tako kot staremu »štibru« julija meseca 1934 leta:

»V nedeljo zvečer sem šel z vrha domo po eni stezi za eno brvjo, pa vince me močno prevzelo, zapilim se v blato debelo.«
Tudi stari

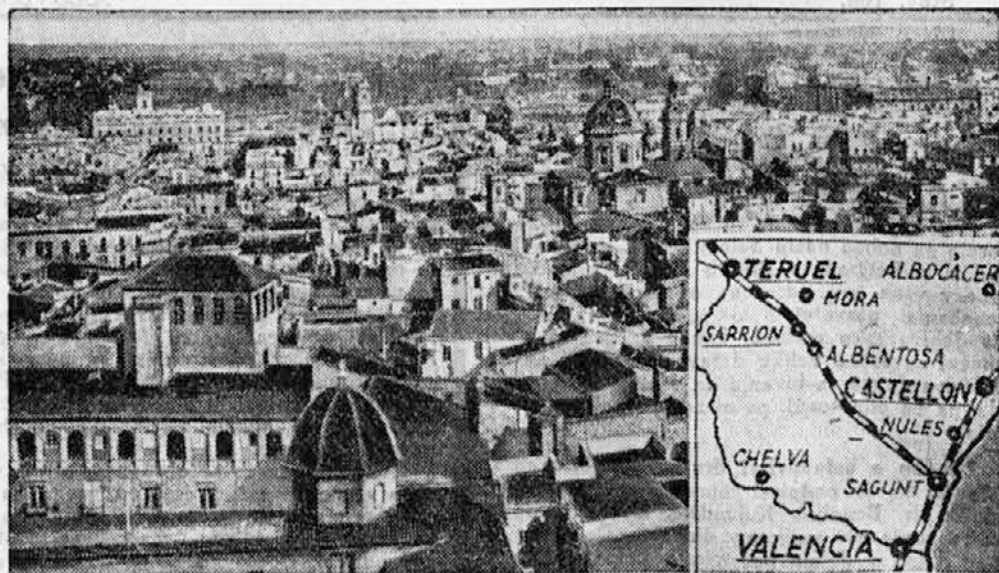
Ljudski običaji

na kmetih so še vedno ohranjeni. Naj omenimo vsaj prileški gostijo. Nikjer v Sloveniji ne zavzemajo ženitovanjski običaji takega obsega, kakor v Prlekiji. Prlek se rad drži narodnih običajev, ki izvirajo iz davnih časov, celo iz poganskih. Vaške gostije se spremene v pravo veselje vse vasi, in trajajo po ves teden. Tukaj je Prlek v vsem zelo radodaren in bi mnogokrat dal vse, da bi bilo to splošno vaško veselje čim bolj popolno.

Po nepopisni prileški gostoljubnosti in marljivosti so Prleki tudi v javnem življenju na dobrem glasu. Hvalevredna je prileška narodna zavest. Ravno

Prlekija nam je dala največje može

Iz prileških kmečkih tal so vzrasli narodni svetni in verski voditelji, naš narodni voditelj dr. Korošec, kardinal Misija, dr. Prelog, Stanko Vraz, Fran Miklošič itd. Prileške kmečke občine so že od nekdaj stale trdno v slovenskem taboru. Tudi v verskem oziru so Prleki na dobrem glasu, kar priča dejstvo, da so odločili številni dobri duhovniki iz kmečkih hiš, ki so ljudstvu vedno

Pogled na špansko mesto Valencijo, ki se ji čete generala Franca že nevarno približujejo

največja tolažba v težkih časih. Prileški narod živi pošteno in ga nihče ne more devati v slabo luč in mu krasti njegovo čast in ponos.

Ze mnogi pesniki, domači in tuji, so opevali pokrajino prileško, njene vinograde, njene klo-

potce, njene hišice in ljudi, njih trpljenje in veselje. Tudi trpljenje in siromaštvo je tu doma. Pa Prlek vse take reči rad spreverže, kar v šalo, ali pa dobrovoljen nasmeje, češ: »tako je pač na svetu, pa si rajši kaj drugega govorimo...«

Junaki preoceanskih poletov

Amerika je pač dežela rekordov in rekorderjev. Dan za dnevom doživlja nove triumpfe. Samo ameriški piloti so, ki v blazni hitri preletijo zemeljsko oblo. Tako se je sedaj proslavil z najnovjšim rekordom pri poletu okoli sveta milijonar Howard Hughes. Fantastični romani Jules Vernea in drugih se danes uresničujejo, da, lahko trdimo, s pomočjo najmočnejše tehnike celo prekašajo fantazijo starih utopijskih pisateljev.

»Junaki zraka« — »Pionirji modernega zrakoplovstva« — »Pustolovci« — to so bili priimki, ki so jih ljudje dajali še pred desetimi leti onim, ki so hoteli preleteti po zraku iz Amerike v Evropo. In to niti tako zelo po krivici. Tak polet preko brezkonne vodene puščave iz Amerike v Evropo ali nazaj je bil dejansko pustolovščina na življenje in smrt. Imena kot Charles Lindbergh, Amelia Earhardt, Willey Post in drugi so za vedno povezani z zgodovino preoceanskih poletov.

Lindbergh — „leteči norec“

Ze eno leto po svetovni vojni sta poizkušala Angleža Alecock in Brown preleteti ocean. Toda tega poleta se malokdo spominja: ljudje so imeli v tedanjem času druge skrbi kot pa take polete. Seke Charles Lindbergh je s svojim uspešnim poletom preko oceana napravil ves svet v resničen vtisec navdušenja. Lindbergha so v Ameriki zaradi njegovih drznih poletov poznali že prej. Pred svojim poletom je z odličnim uspehom napravil vojaško letalsko šolo; bil je tudi eden prvih, ki je delal poizkuse s skoki s padalom. Zaradi njegove drznosti so ga Američani imenovali »Flying Fool« — »leteči norec«.

Amerika je tedaj plavala v zlatu in Lindberghu ni bilo težko najti dobrotnikov, ki bi mu finančno omogočili polet. Dne 20. maja 1927 je startal Lindbergh na svojem enokrovniku znamke Ryan v New Yorku za polet v Pariz. »Spirit of Saint Louis« kot se je imenovalo Lindberghovo letalo ni bilo tako dovršeno kot je bilo Hughesovo. Lindbergh je vodil svoje letalo oblečen v navadno promenadno obleko in s slamnikom na glavi; živeča pa je imel s seboj za tri dni. Polet se mu je posrečil. Na petek je odletel iz New Yorka, v soboto zvečer pa je pristal v Parizu na letališču le Bourget. 150.000 glava množica je pozdravila Lindbergha z nepopisnim navdušenjem. Njegovo letalo so morali kar najstrožje stražiti, da ne bi prijatelji spominov Lindberghovo letalo naravnost demolirali.

Indijanec — rekorder

Tudi ime Wiley Post je nepozabno v zgodovini letalstva. Ta skoraj čistokrvni Indijanec iz Oklahome je nekoč po nesreči izgubil eno oko. Za to je prejel 100 dolarjev odškodnine in s tem denarjem je kupil podjetni rdečkožec staro letalo. Kot edini enooki pilot je dolgo let opravljal službo na neki letalski progi. Kmalu je dobil priznanje, da je eden najboljših pilotov v U. S. Mail Service — prejel je diplomu za specialno letalsko

službo. Post je poln navdušenja in častihlepa postavil rekord za rekordom. Imel je prijatelja milijonarja, ki mu je pomagal podvzeti polet okoli sveta. Leta 1931. je startal iz Los Angelesa. Progo dolgo 16.500 milj je preletel v 8 dneh 15 urah in 51 minutah. Kakšnih slavonspevov in časti je bil deležen, si lahko mislimo. Toda Wiley Postu se je že zahotelo rekordov in je leta 1933. spet letel okoli sveta, eedaj samo v spremstvu robota. Zaradi megle je strmoglavil, pa vendar srečno ušel smrti. Letalo je dal popraviti in potem nadaljeval pot. Cilj je bil Emonton—New York, dosegel ga je v uradni časi 7 dni, 18 ur, 49 minut. Toda po tem uspehu ga je stalno spremljala smola. 1933. leta se je težko ponesrečil, avgusta 1935 ga je pa doletela usoda; pri nekem poletu skozi Stratosfero—Aljaska—Sibirija se je smrtno ponesrečil s svojim spremljevalcem Willi Rogersom.

Amelia Earhardt

Tudi Amelia Earhardt je stremela za letalsko slavo. Pogumna letalka je že leta 1920. dosegla višinski rekord. Odnosila je tudi rekord pri poletu okoli zemlje. Ime »kraljica Pacifika in Atlantika« si je pridobila s svojimi zmagovitimi poleti: bila je prva, ki je preletela Tih ocean.

Dne 18. marca 1937 je startala iz Oaklanda na svetovni polet. V Honolulu je morala pristati, kajti požar je težko poškodoval letalo, potem je krla Južno Tihomorje, Južno Atlantsko morje, Afriko, Indijo in nevarno Avstralsko morje. V Port Darwinu je startala k zadnjemu delu svojega svetovnega poleta — ki pa je bila žal res zadnja etapa. Med Novo Gvinejo in Honolulu se je morala spuštati na morje, zmanjkalo ji je bencina. Posiljala je v svet obupne klice na pomoč, toda resne ekspedicije so prišle prepozno — Amelia Earhardt ni bilo mogoče najti.

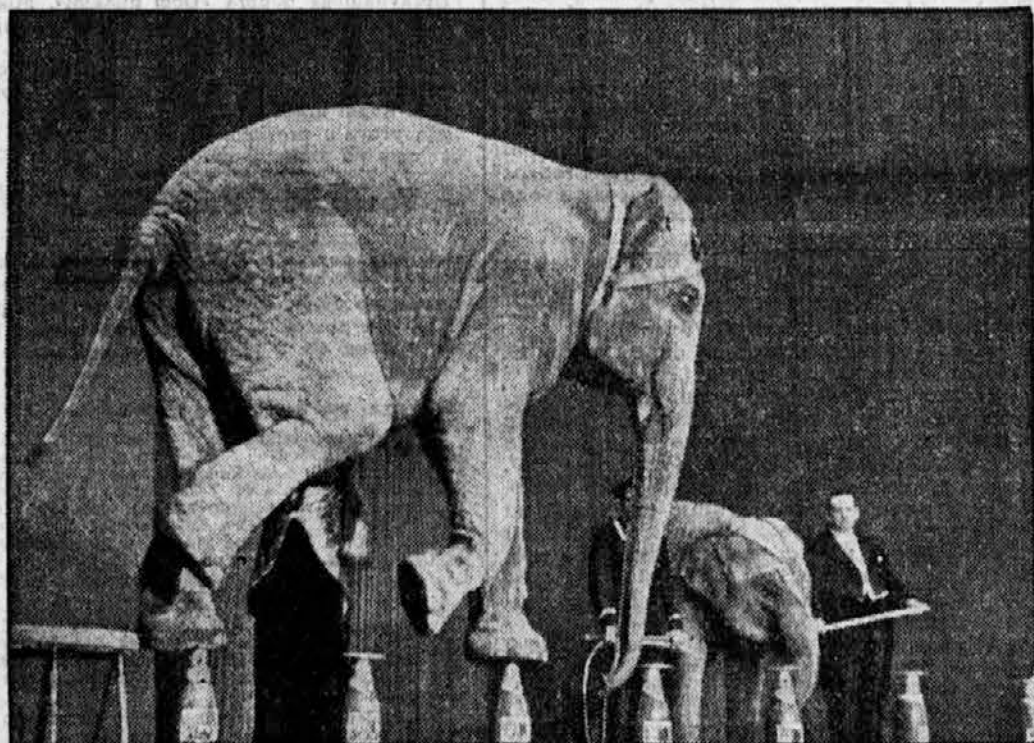
To je bila usoda dveh ameriških svetovnih letalcev, tretji »Leteci milijonar« pa je srečno prispel te dni na cilj in postavil svetovni rekord.

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 21. julija: 12 Operetni napravi (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Po domače (plošče) — 14 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Predavanje min. za telesno vzgojo naroda — 19.50 Deset minut zabave — 20 Paganiini: Sonata XI. in XII. (glosi igra Tossy Spiwakowsky) (plošče) — 20.10 Značaj in telesa konstitucija (g. prof. Emil Hrovat) — 20.30 Prenos promenadnega koncerta iz Rogoške Slatine — 22.15 Napovedi, poročila — 22.15 Koncert lahke glasbe (igra oddelek godbe »Sloga«).

Drugi programi

Cetrtek, 21. julija: Belgrad: 20 Ruske romance, pesmi in napravi, 21 Razni napravi in plošče — Zagreb: 20 Koncertni večer, 22.30 Za ples — Varšava: 21.10 Kavovice: Zab. konc., 22 Krakov: Komorna gl. — Praga: 20.25 Rimski-Korsakov: »Legenda o novidnem mestu Kitejus«, opera, 22.15 Ples »Milan« 20.30 Koncert ork. 21 Komedija, 21.40 Orgelske konc. 22.15 Za ples — Rim: 21 Milan: »Maristela«, opera — Budimpešta: 20.00 Koncert Rad. ork. 21.40 »Rigoletto« na ploščah — Dunaj: 20.10 Prizor z glasbo, 21 Zvočne slike o Salzburgu, 22.30 Stuttgart: Narodna in zab. gl. — München: 21 Nemške pesmi.

Sloni v šoli.

Hervey Allen:

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

Sestra Aagata je prišla blizu in videla, kako Antonio vpije na te kamenite otroke. Dejala mu je:

»Raje povej Mariji molitvico.«

To je bil čisto tolažilni nasvet, zakaj Devica je vsaj vedno stala na enem mestu. Videl jo je, ko je šel zvečer spat. In ko se je jutraj prebudil, ga je še vedno gledala. Iz male vdolbine v steni, prav ob vznožju njegove postelje. Tako je vedno natančno vedel, kje stoji, kadar se je hotel v temi pogovarjati z njo.

Morda pa je bila ona tista, ki ga je pripeljala sem. Kako bi bil sicer prišel sam?

»Sem,« to se je reklo na samostansko dvorišče. Tu je bilo svetlo in sončno, tu je bilo sreščice vseh stvari.

Na vse strani so se širili dolgi, temni, molčeči hodniki. Nekoč se je v enem izgubil. Pol dneva so ga pogrešali. Nazadnje ga je našla Contessina, vsega tihega in bledega. Sedel je v stari celici in drhtel od strahu. Tisti prostor je imel eno samo visoko okno. Fantič se je stisnil na ozko progo sončne svetlobe. Od tedaj naprej je vedel, kaj se pravi izgubiti se. Če se je človek izgubil, je bil čisto sam s seboj v temi in ni mogel več nazaj v svetlobo. In nobena Marija ni stala na hodniku, da bi lahko govoril z njo. Marija je živela samo v njegovi sobi poleg njegove postelje.

Svet izven dvorišča, se je zdelo, da je iz samih takih neskončnih temnih hodnikov in zapuščenih prostorov. Šele pozneje je zvedel, da so še druga dvorišča. Sestre so ga včasih jemale s seboj tja. Toda druga dvorišča so bila čudna; niso imela ne bronastege dečka, ne drevesa in ne vodnjaka.

Contessina je bila prva, ki mu je pripovedovala o nebesih. Nebesa so bila gori v vrhu drevesa, kjer so ponoči prebivali golobje. Gori v sinji kupoli, do katere je plezalo drevo.

Antonio je včasih legel pod drevo v gnezdo iz korenin poleg bronaste podobe in gledal navzgor. Nekega dne je sklenil, da bo zapustil dvorišče in se dvignil v nebo. Poskušal je splezati na drevo, toda sestre so ga držale nazaj iz strahu, da ne bi padel. Zaradi tega je hotel čakati, dokler ne bodo odšle, šele potem je mislil poskusiti znova.

Sicer pa so bile nune zelo prijazne do njega. Vse dolge popol-

31 dneve so se pogovarjale in se celo z njim igrale. Učile so ga moliti, delale so mu obleke iz starega perila in jih šivale z vzorno umetnostjo ter skrbnostjo, kakršne so bile samo one kos.

Antonio je sedel pri njih in gledal, kako rase delo v vezilnem okviru. Smel jim je pomagati pri delu na majhnih statvah. Zato so mu naredile punčko.

Pater Ksaver, ki je bil samostanski spovednik in je včasih prihajal na dvorišče, mu je vzel punčko in mu dal namesto nje lesenega konjička, žogo, pisanih kamenčkov in razbilo računalno. Zdal je fantič bogat.

Nekateri od starih žena na dvorišču so pomrle in so jih pokopali. Fantek se je zaradi tega še tesneje oklenil sester Agneze, Agate in Ursule. Prvič je v sebi doživel spremembo in občutek, da samotnost rase.

Priložnostni obiski patra Ksaverija, ki se je vedno bolj zavzemal za dečka, so prinašali vsakokrat razburjenje, ki ga je dobri župnik skušal krotiti, kar se je dalo. Mislil je pozneje spregovoriti e prednico zaradi fantove vzgoje. Medtem pa se je z otrokom sprijaznil, zakaj tudi temu zadržanemu jezuitu se je zdelo fletno, če je veljal za prerotiče in za zgled.

Najlepše pa je bilo malemu Antoniju dopoldne, ko je bil s Contessino. Po maši je ostajal vedno po nekaj ur z njo sam. Od nje je imel veliko tistih robotnih izrazov v gorjanski toskanščini, ki so patra Ksaverija pri fantu tako zabavali. Contessina pa ga je skoraj tudi zmeraj puščala, da je delal, kar ga je veselilo.

Pustila mu je tudi, da se je kopal in brodil po vodnjaku, česar bi starke ne bile nikdar dovolile. Posebno ob vročih poletnih dneh je bilo krasno, če je čofotal gol po vodnjaku. V sredi je bila voda dovolj globoka, da je lahko plaval kakor pes. Potem se je zvil med koreninami drevesa in zaspal na soncu.

Contessina ga je vedno zbudila o pravem času, preden so se vrnile nune. Sama se je zdavnaj ni več kovala z njim. Antonio se je nekaj časa še temno spominjal na to, da je nekoč hodil v vodo ob njeni roki. Toda kmalu je bilo to samo še kakor sen, v katerem je videl pred seboj potopljenega tovariša, ki je pred davnim davnim časom prebival v vodnjaku.

Zdal je že lahko plezal na vrbo, nizko vejo, zlezal po njej naprej in gledal od zgoraj v vodo. Tam je videl majhno čredo ribic, ki so stale pod vodo v progi svetlobe. Vse so držale glave proti prščenju curku in dihalce. Zdelo se je, da isti žali zrak obdaja njega in ribe.

Sanjski otrok iz vode je zdaj včasih prišel ven. Tudi če je bil Antonio sam na dvorišču, je lahko videl onega, kako leži na veji in gleda ribice. Sonce je mežikalo nad njim skozi listje.

Poklical ga je nalahno, z glasom, ki ni močnejši od glasu vode:

»Antonio,« je poplcal, »Antonio.«

In fant na drevesu mu je odgovorjal.

Ko je bil Antonio nekaj čez tri leta star, se je njegov svet, ki ga je zdaj tvorila neozdravljiva zmeda resničnosti in sanj, silovito razširil s tem, da so ga začeli jemati v cerkev. Tam je pater Ksaver bral mašo.

Tja so šli po nekaj hodnikih, prekoračili dvorišče in prišli v cerkev. Bilo so torej dvorišča z drugimi stvarmi, dvorišča brez vodnjakov, tudi dvorišča brez cerkve.

Antonio je odpiral ušesa in na skrivaj poslušal vse besede, katere so govorili drugi. Toda ni si mogel ustvariti nobene podobe.

Livorno na primer. Pogosto je slišal o Livornu. Ljudje so večkrat hodili tja. Torej je Livorno moral ležati na drugem dvorišču. Toda kaj je to bilo Livorno?

Marijo je našel tudi v kapeli. Prav tisto Marijo kakor v svoji sobi. Vprašal je po njej, in odgovorili so mu:

»Da, to je ista Marija.«

Toda v kapeli je bila večja. Torej je zrasla, kadar je šla tja. Tudi s patrom Ksaverijem je bilo prav tako. Bil je dosti večji v svoji obleki, v dolgi obleki, kadar je bral mašo.

V začetku je otroka služba božja močno zajemala. Čez nekaj časa pa je postala tako enolična. Antonio ni imel pri njej nobene vloge. Zato si je začel tudi v cerkvi izmišljovati zgodbe. To mu je bilo kaj lahko, naj je bil kjerkoli. Ni bilo treba drugega, kakor da je zaprl oči in mislil. V cerkvi se je naslonil kar na stebel, pa je bil takoj neke druge in se spremenil v drugo bitje, čeprav je tudi klečal. V dišeči sopari nad oltarjem v kapeli je tudi prvič zagledal Marijino obličje. Vedel je, da so vsa opravila v cerkvi nekako nedoločno v zvezi z njo. Med odgovori pri službi božji je zdaj pa zdaj zaslišal njeno ime. Od tedaj se je tudi Marija pridružila gruči njegovih sanjskih podob.

Marija sama pa je seveda slej ko prej stala v njegovi sobi v vdolbini ter gledala nanj.

To je bila majhna pravokotna pobeljena sobica. Razen slane natega ležišča, nekaj obleke na kljuki in križi, ni imela ničesar drugega kakor njegovo Marijo.

Deček je razumel, da spada ta Marija na poseben način k njemu, on pa k njej. Še prej kakor pa je mogel doseči s svojim spominom, ga je Marija prinesla sem. Tako mu je povedala sestra Ursula. Dolga leta je bila Marija zadnje, kar mu je pred spancem gledalo v oči, in prvo, kar je zapazil, ko se je prebudil. Vedel je, da ga čez noč varuje. Ob dolgih poletnih večerih, ko se mu je vedno zdelo, da je že prežgoda za spat, je Njeno belo obličje izginjalo v somraku. Zlati sončni venec nad Njeno glavo je pa žarel še nekoliko dalje, potem je tudi ta ugasnil.